

Jaarstukken 2019

28 Mei 2020

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO regio Tilburg e.o.

Ringbaan Oost 240
5018 HC Tilburg
Bestuurs nummer: 21692
Brin nummer: VO 3004
KVK nummer: 59113324

Inhoudsopgave

Deel A:	Bestuursverslag	pagina 3
1:	Passend Onderwijs	pagina 4
2:	Bestuur en Organisatie	pagina 4
3:	Aanbod en Basisondersteuning op onze scholen	pagina 8
4:	Extra ondersteuning en ambulante begeleiding	pagina 10
5:	Bovenschoolse voorzieningen Track 013	pagina 11
6:	Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO)	pagina 14
7:	Ondersteuningstoewijzing TAC	pagina 15
8:	Privacy en klachtafwikkeling	pagina 17
9:	Doorgaande lijn en samenwerking met partners	pagina 18
10:	Kwaliteitszorg	pagina 19
11:	Bedrijfsvoering en controle	pagina 20
12:	Financiële verantwoording (balans, baten, lasten)	pagina 20
13:	Continuïteit & Meerjarenbegroting	pagina 25
Deel B:	Jaarrekening	pagina 29
1.	Balans (activa en passiva)	pagina 31
2.	Staat van baten en lasten (resultaat)	pagina 32
3.	Kasstroomoverzicht	pagina 33
4.	Toelichting op balans en staat van baten en lasten	pagina 34
5.	Waarderingsgrondslagen	pagina 36
6.	Financiële toelichting op balans	pagina 38
7.	Niet uit balans blijvende rechten en plichten	pagina 41
8.	Gebeurtenissen na balansdatum	pagina 41
9.	Geoormerkte subsidies gemeente en OCW (B3)	pagina 42
10.	Financiële toelichting op staat van baten en lasten	pagina 43
11.	Verbonden partijen	pagina 45
12.	WNT verantwoording	pagina 46
Deel C:	Overige gegevens	
	Controleverklaring accountant	pagina 48
B1:	Handtekeningen akkoordverklaring bestuur / RvT	pagina 51
B2:	Gegevens rechtspersoon SWV VO Portvolio	pagina 52
B3:	Subsidie Overzicht 2019	pagina 53
B4:	Samenvatting ontwikkelingen 2019 (2020-2021)	pagina 54
B5:	Rapportage toezichthouders (RvT)	pagina 56

Bestuursverslag 2019

“versterken en verbinden”

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO regio Tilburg e.o.

Hierbij presenteren wij ons bestuursverslag en de jaarrekening over de periode januari t/m december 2019. Gestelde doelen, verrichtte activiteiten en resultaten worden beschreven in deel 1. In deel 2 presenteren wij de jaarcijfers 2019. Deze jaarstukken zijn gecontroleerd door ABAB Accountants.

Na positief advies van de bestuurlijke auditcommissie zijn de jaarstukken 2019 vastgesteld door het bestuur op 9 juni 2020. De Raad van Toezicht heeft op 15 juni 2020 haar finale goedkeuring verleend aan deze jaarstukken en haar eigen jaarverslag toegevoegd. Voor 1 juli 2020 zijn de jaarstukken officieel ingediend bij DUO.

1: Passend Onderwijs

Algemene Doelstelling: Het realiseren van een samenhangend geheel aan ondersteuningsvoorzieningen tussen en binnen de scholen. Het realiseren van een ononderbroken ontwikkelingsproces voor alle leerlingen en passend onderwijs voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte.

Portvolio - het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Tilburg e.o. - heeft haar beleid conform de wettelijke vereisten beschreven in een ondersteuningsplan voor de periode 2019-2023. Er is voorzien in een evaluatie en herijking van het Ondersteuningsplan in schooljaar 2020-2021. Kerndoelen van beleid zijn: de doorgaande lijn in aansluiting met het Primair Onderwijs; de verdere versterking van de basisondersteuning op de scholen en de (her)inrichting van de bovenschoolse voorzieningen (Track 013) tot een sluitend netwerk. Portvolio kiest daarom voor het motto: **“Versterken en verbinden”**. We kunnen het we niet alleen, we zijn succesvol samen met elkaar (regulier – én speciaal onderwijs), met de 6 gemeenten en met partners uit de jeugdzorg. Hoe het beleid uit het Ondersteuningsplan verder vorm heeft gekregen in 2019 en welke resultaten zijn behaald, wordt beschreven in dit bestuursverslag.

Financiële Doelstelling: De instandhouding van het samenwerkingsverband en de daarmee samenhangende bedrijfsvoering om de beschikbare ondersteuningsmiddelen en –voorzieningen zodanig te verdelen, besteden en toe te wijzen om zo maximaal mogelijk resultaat te behalen.

Hoe Portvolio dat doet, staat beschreven in de toelichting op de meerjarenbegroting (2020-2023). Portvolio investeert de komende jaren in verantwoording over de besteding van de financiële middelen en het (nog beter) zichtbaar maken van kwaliteit en resultaten. De jaarcijfers 2019 dienen als verantwoording van de doelmatige en rechtmatige inzet van de ontvangen rijksmiddelen.

2: Bestuur en Organisatie

Missie: De scholen in het samenwerkingsverband werken aan passend onderwijs voor alle leerlingen, nemen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor de schoolloopbaan van onze leerlingen en bouwen aan een dekkende ondersteuningsstructuur: alle kinderen op school!

Portvolio is het samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO in de regio Tilburg e.o. Portvolio is met 7 schoolbesturen, 18 reguliere VO scholen, 1 Praktijkschool en 5 scholen voor VSO verantwoordelijk voor een passende onderwijsplaats voor ongeveer 17.000 leerlingen in de gemeenten Dongen, Goirle, Hilvarenbeek, Oisterwijk, Alphen en Tilburg.

Overzicht van aangesloten schoolbesturen, scholen en de bestuursleden per 31-12-2019.

Besturen	Bestuursleden SWV	Scholen
Stichting SWV VO Portvolio	Dhr. J. Gerards Directeur a.i.	Bovenschoolse voorziening Track 013
Stichting Onderwijsgroep Tilburg (OGT)	Dhr F. van der Westerlaken Bestuur, Voorzitter	Schakelcollege, Tilburg Campus 013, Tilburg Reeshof College, Tilburg
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Tilburg (SOVOT)	Dhr. N. Bootsma Bestuur, Auditcommissie	Koning Willem II College, Tilburg Beatrix College, Tilburg Reeshof College, Tilburg Tilburgse Tussen Voorziening (TTV)
Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs (OMO)	Dhr. L. Spaan Bestuur, Auditcommissie	2College Durendael, Oisterwijk 2College EOA, Oisterwijk 2College Cobbenhagenlyceum, Tilburg 2College Cobbenhagenmavo, Tilburg 2College Ruivenmavo (AOA), Berkel-Enschot 2College Jozefmavo, Tilburg Cambreur College, Dongen Mill Hill College (AOA), Goirle Theresialyceum, Tilburg Odulphuslyceum, Tilburg De Nieuwste School, Tilburg
Stichting Katholiek Ondernemersonderwijs Tilburg	Dhr. J. van Alphen Bestuur, remuneratiecommissie	VMBO De Rooi Pannen, Tilburg
Stichting Biezonderwijs Tilburg	Dhr. G. de Bont Bestuur, remuneratiecommissie	Praktijkcollege Tilburg VSO De Bodde, Tilburg SG de Keyzer, Goirle VSO Parcours, Tilburg
Stichting Saltho Onderwijs	Dhr. S. Hofkes Bestuur	PI school Hondsborg Oisterwijk
Stichting Onderwijscentrum Leijpark	Dhr. H. Hoekjen Bestuur	Onderwijscentrum Leijpark, Tilburg
Niet aangesloten maar wel nabij betrokken		Entree College (praktijk vmbo) VAVO (16+ vmbo tl havo vwo)

We besturen op slagvaardige en effectieve wijze. Bureaucratie wordt geminimaliseerd. In ons samenwerkingsverband werken we daadwerkelijk samen om onze doelen te bereiken. Daarbij werken we volgens de richtlijnen van de Branche-code Goed Bestuur (VO-Raad) en organiseren onafhankelijk toezicht.

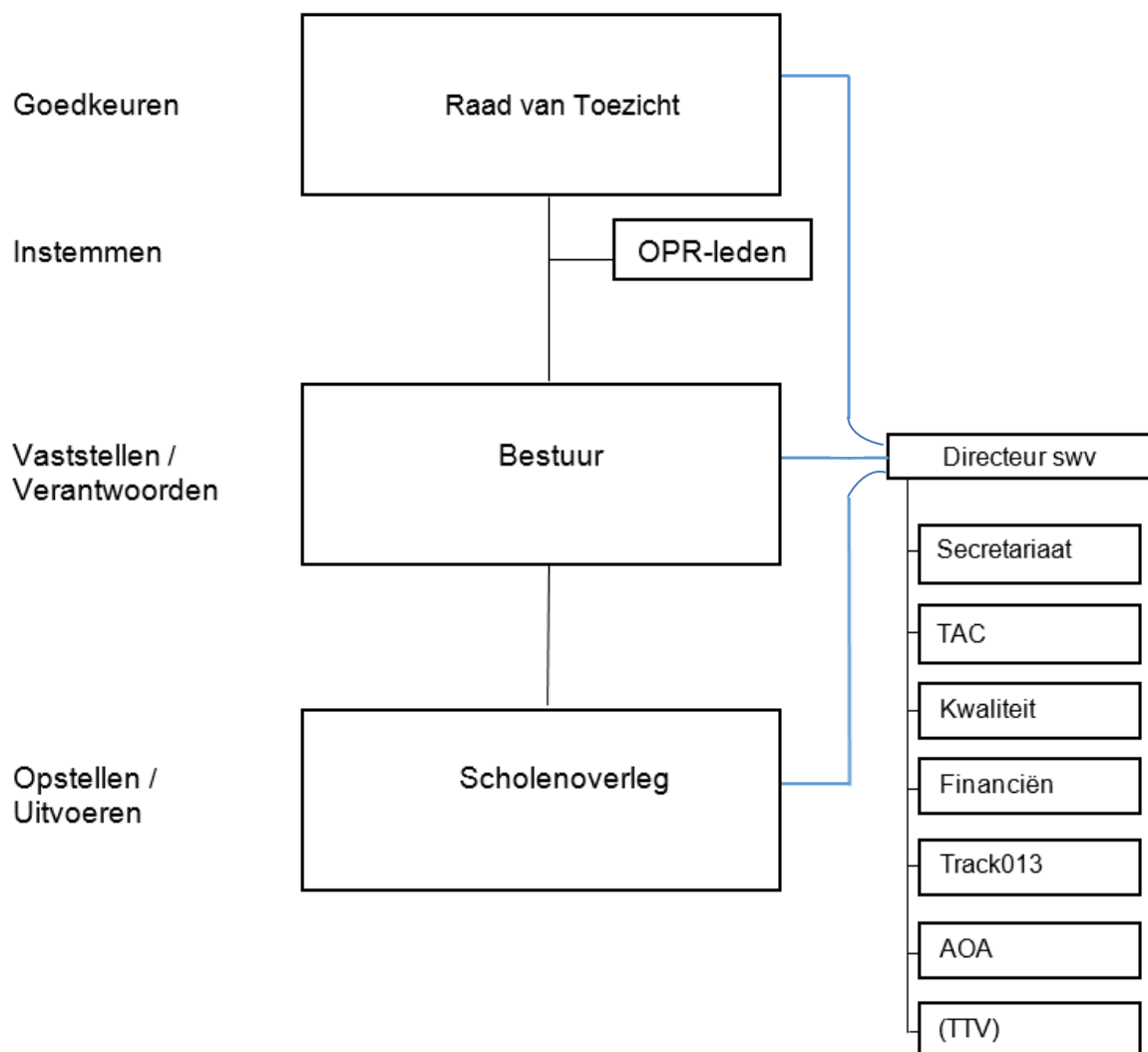
Portvolio heeft gekozen voor een stichting als rechtspersoon, waarbij het stichtingsbestuur bestaat uit vertegenwoordigers van de 7 aangesloten schoolbesturen. Het bestuur geeft leiding aan de dagelijkse gang van zaken binnen Portvolio en is belast met de organisatorische inrichting. Het bestuur is voorts belast met de vaststelling en uitvoering van het beleid van Portvolio en is bevoegd alle daarvoor noodzakelijke handelingen te verrichten. Het bestuur heeft een coördinator aangesteld

die is belast met de beleidsvoorbereiding en dagelijkse leiding binnen Portvolio. De coördinator stelt het in samenspraak met het scholenoverleg het ondersteuningsplan, de (meerjaren)begroting en de jaarrekening op. In het scholenoverleg zijn alle 24 scholen binnen Portvolio vertegenwoordigd. Het scholenoverleg fungeert als beleidsvoorbereidend en adviserend orgaan voor het bestuur.

We besturen op slagvaardige en effectieve wijze.

Dit is in de eerste helft van 2019 niet gerealiseerd. Problemen op het bureau van Portvolio namen toe en onvoldoende voortgang in diverse werkgroepen leidden tot toenemende spanning tussen het bestuur en de coördinator. In april 2019 bleek haar positie niet langer houdbaar. Het bestuur heeft in mei 2019 een interim directeur aangesteld en gelijktijdig een groot deel van haar taken en bevoegdheden aan hem gemandateerd om zelf meer op hoofdlijnen te kunnen (gaan) besturen. Deze nieuwe werkwijze was even wennen, maar beviel gaandeweg steeds beter. Slagkracht en de effectieve realisatie van doelstellingen uit het ondersteuningsplan nam zienderogen toe in de tweede helft van 2019. Vastzittende dossiers werden vlot getrokken en werkgroepen opnieuw geactiveerd. De betrokkenheid en participatie van de aangesloten schoolbesturen in de bestuursvergaderingen was hoog te noemen; er werd een strakke jaarplanning, betere agendering en vergaderdiscipline aangehouden. Deze werkwijze wordt in 2020 voortgezet.

Organigram (schooljaar 2019-2020) Portvolio

Code goed bestuur.

In 2019 is gewerkt conform de VO code goed bestuur waarvan in dit jaar geen afwijkingen zijn geconstateerd. De medezeggenschap is belegd in een ondersteuningsplanraad (OPR) met 22 zetels (ouders en personeel). De OPR heeft instemmingsrecht op (wijzigingen in) het ondersteuningsplan. Begin 2019 werd een nieuw Ondersteuningsplan vastgesteld.

Onafhankelijk toezicht organiseren.

Een Raad van Toezicht (RvT) met 3 onafhankelijke leden houdt toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de stichting en voert taken en bevoegdheden uit die in de statuten aan de Raad van Toezicht zijn toebedeeld. Door zelfevaluatie van het bestuurlijk functioneren in de eerste maanden van 2019 (zie ook het verslag 2019 van de RvT) en de ervaring die in de 2^e helft van 2019 werd opgedaan met een directeur a.i. kwam het bestuur tot inzicht dat het bestuursmodel aangepast zou kunnen worden. Om daarmee ervaring op te doen is ervoor gekozen om in 2020 te gaan 'proefdraaien' met een one tier bestuursmodel met een directeur-bestuurder en een toegevoegd onafhankelijk bestuursvoorzitter. In dit model gaan de 7 aangesloten schoolbesturen functioneren als algemeen bestuur en houden zij toezicht op het functioneren van de directeur als dagelijks bestuurder van het samenwerkingsverband. Definitieve besluitvorming over het bestuursmodel kan dan na evaluatie eind 2020 plaatsvinden.

In ons samenwerkingsverband werken we daadwerkelijk samen om onze doelen te bereiken.

De deelnemende scholen vormen met elkaar het hart van het samenwerkingsverband. Zij zijn verenigd in het scholenoverleg en betrokken via het overleg van de ondersteuningscoördinatoren. Het scholenoverleg ontwikkelt en initieert het inhoudelijke beleid van het samenwerkingsverband, in samenspraak met de directeur a.i. Het scholenoverleg is in 2019 zes keer bijeen gekomen en heeft goed gefunctioneerd als platform voor informatie- en gedachtenuitwisseling. Er wordt steeds meer gezamenlijkheid en samenwerking ervaren. Het scholenoverleg heeft in het najaar van 2019 gekozen voor 'opting out LWOO' per schooljaar 2020-2021. Het netwerk van ondersteuningscoördinatoren kwam vijf maal bij elkaar in 2019. In het najaar is vooral veel aandacht geschonken aan het concretiseren van de basisondersteuning; het decentraliseren van de middelen voor ambulante begeleiding en het verder invoeren van de eisen m.b.t. de AVG.

Bureaucratie wordt geminimaliseerd.

Het bestuur wordt ondersteund door een klein stafbureau bestaande uit een secretaresse, een kwaliteitsmedewerker en een financieel medewerker. Op het stafbureau is in 2019 een secretaresse vervangen. Portvolio werkt met een toelatings- en advies commissie (TAC). Alle medewerkers van Portvolio worden gedetacheerd vanuit onze schoolbesturen.

Formatie Portvolio bureau (eind 2019):

Coördinator / directeur	1,0 fte	Vereniging OMO
Secretariële ondersteuning	0,6 fte	Vereniging OMO
Kwaliteitszorg medewerker	0,2 fte	Koraalgroep
Financieel / Controlling	0,1 fte	Onderwijsgroep Tilburg

Bureaucratie wordt geminimaliseerd.

De zetels van de ondersteuningsplanraad (OPR) waren al een tijdlang onderbezet. De OPR heeft daarom haar statuut en huishoudelijke reglementen in 2019 volledig herzien. Het nieuwe reglement zal medio 2020 ingaan. Dan zal de OPR bestaan uit 5 ouders en 5 personeelsleden (leerlingen hebben geen zitting in de OPR). De OPR is in 2019 5 keer bijeengekomen en werd gaandeweg steeds beter betrokken bij nieuwe beleidsvorming en heeft ook geadviseerd op de meerjarenbegroting. De OPR beschikte over een budget voor professionalisering of inhuur expertise. Hiervan is in 2019 geen gebruik gemaakt.

3: Aanbod en basisondersteuning op onze scholen

Ontwikkeling leerlingenaantal sinds de start van Passend Onderwijs

Leerlingen VO	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019
VO overige	15.691	15.811	15.556	15.464	15.308	15.085
LWOO	1.776	1.812	1.724	1.595	1.504	1.422
PRO	214	212	225	233	241	235
Totaal VO leerlingen	17.681	17.835	17.505	17.292	17.053	16.742
VAVO TG	82	102	122	109	95	84
Nieuwkomers < 1jr			246	193	76	313
VO beschikking	17.640	17.784	17.690	17.431	17.082	17.013

In onze regio is er dus sprake van een lichte krimp.

Portfolio streeft naar meer inclusief onderwijs. We zorgen ervoor dat de basisondersteuning in het regulier onderwijs verder wordt versterkt. Docenten weten wat de basisondersteuning inhoudt, stimuleren leerlingen het beste uit zichzelf te halen en zijn toekomstgericht.

Basisondersteuning.

Onze scholen hebben in 2019 allemaal een voldoende of goed ontvangen van de onderwijsinspectie voor de basiskwaliteit. Wel werken een aantal scholen aan herstelopdrachten op onderdelen of voor een afdeling. Al onze scholen realiseren voldoende basisondersteuning. Iedere school heeft in haar schoolondersteuningsprofiel (SOP) beschreven wat ze aan (extra) ondersteuning aanbieden. De ondersteuningscoördinatoren zijn tot eind 2019 hard aan de slag geweest om de basisondersteuning meer concreet te omschrijven. De verwachting is dat deze notitie begin 2020 bestuurlijk kan worden vastgesteld. In de planning van 2020 is opgenomen dat het kwaliteitsinstrument Perspectief op School (PoS) hierop wordt afgestemd en dat er in het voorjaar van 2020 een meting 'Ondersteuning' kan plaatsvinden op alle scholen. We gaan ervan uit dat we in het volgende jaarverslag (2020) een overzicht van de stand van zaken ten aanzien van de ontwikkeling van de basisondersteuning op de scholen kunnen presenteren. De scholen actualiseren in schooljaar 2020-2021 hun schoolondersteuningsprofiel (SOP) en investeren in de komende jaren in de versterking van de basisondersteuning. Docenten weten nog onvoldoende wat de basisondersteuning inhoudt.

Praktijkonderwijs.

Het Praktijk College biedt praktijkonderwijs (PRO) binnen Portfolio. Praktijkonderwijs is bedoeld voor leerlingen die moeite hebben om een diploma in een van de leerwegen van het vmbo te behalen. Het biedt voor elke leerling een eigen specifieke combinatie van onderwijs en ondersteuning. Het leidt jongeren die moeite hebben met theorie en het leren uit boeken op tot een beroep en begeleidt hen naar de arbeidsmarkt. Er wordt gewerkt met veel praktijklessen en in kleine klassen. PRO is niet vrij toegankelijk; hiervoor vragen scholen een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan bij het samenwerkingsverband.

In 2012 is het percentage PRO vastgesteld, voor Portfolio: **1,30 % PRO**. Elk jaar krijgt het SWV een budget voor PRO van 1,30% op het totaal aantal leerlingen. Dat is dus niet gebaseerd op het daadwerkelijk aantal leerlingen PRO. Het actueel percentage PRO is licht gestegen tot 1,41% in 2018 en 1,38% in 2019. Dit is nog steeds slechts de helft van het landelijk percentage PRO dat in de afgelopen 4 jaar ligt rond de 3% (2019: 3,05%).

Ontwikkeling leerlingenaantal PRO en LWOO sinds de start van Passend Onderwijs

Deelname %	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019
% PRO	1,21%	1,19%	1,27%	1,34%	1,41%	1,38%
% LWOO	10,07%	10,19%	9,75%	9,15%	8,80%	8,36%

Leerwegondersteuning

Leerwegondersteunend onderwijs (LWOO) is bedoeld om leerlingen in het vmbo met leerachterstanden en eventueel sociaal emotionele problematiek zodanig te ondersteunen dat zij toch een diploma kunnen halen. LWOO aanbod valt onder de basisondersteuning op het vmbo.

In 2012 is het percentage LWOO vastgesteld, voor Portfolio: **9,69%** LWOO. Elk jaar krijgt SWV bekostiging LWOO gebaseerd op 9,69% van het totaal aantal leerlingen VO Portfolio. Dat is dus niet gebaseerd op het daadwerkelijk aantal leerlingen VMBO LWOO. In 2015 was het percentage afgegeven aanwijzingen LWOO nog 10,19%; daarna neemt dit af tot 8,80% in 2018 en 8,36% in 2019.

Overzicht aantallen LWOO aanwijzingen per leerjaar per licentieschool (oktober 2019)

Naam school	LWOO leerjaar 1	LWOO leerjaar 2	LWOO leerjaar 3	LWOO leerjaar 4
2college Durendael	45	55	53	52
2college Jozefmavo	23	27	22	12
2college Ruivenmavo	10	10	7	8
Cambreurcollege	48	44	32	33
Campus013	82	70	94	113
De Rooi Pannen	112	117	100	69
Reeshofcollege	52	55	48	42
TOTAAL	372	378	356	329

Noot: In totaal zijn dit er 1435, terwijl er bij DUO slechts 1422 geregistreerd staan.

Bureaucratie LWOO wordt geminimaliseerd.

Voor LWOO moeten scholen een beschikking (aanwijzing) aanvragen bij het samenwerkingsverband. Het afgeven van deze individuele aanwijzingen LWOO kost veel bureaucratie, administratieve last en geeft extra testdruk (met extra kosten); niet alleen in het voortgezet onderwijs, maar ook in groep 8 van de basisscholen. Het bestuur van het samenwerkingsverband heeft daarom in 2019 besloten tot 'opting out LWOO' in schooljaar 2020-2021. Portfolio laat de landelijke aanwijzingscriteria los, stopt met afgeven van LWOO aanwijzingen en gaat over op populatiebekostiging. Per september 2020 worden alle bestaande individueel afgegeven LWOO-aanwijzingen stop gezet en alle 'LWOO-vinkjes' in BRON uitgezet. Dit betekent dat het LWOO budget in 2021 volledig zal toekomen aan Portfolio om dit volgens een overeengekomen verdeelsleutel toe te kennen aan onze vmbo scholen.

Schakelklassen.

2College zorgt voor de eerste opvang asielzoekers (afdeling EOA Oisterwijk). Voor leerlingen die minder dan twee jaar in Nederland wonen en onze taal (nog) onvoldoende beheersen biedt Het Schakelcollege internationale schakelklassen (ISK) aan met extra aandacht voor ontwikkeling taalvaardigheid. Het leerlingaantal op de ISK afdeling is niet goed te voorspellen. Instroom en kortdurende doorstroom (schakeling) zorgt jaarlijks voor grote verschillen.

VAVO.

Zoals gezegd maakt het volwassenenonderwijs en Pre-Entree (MBO) geen deel uit van Portfolio. Deze scholen zijn echter wel vertegenwoordigd in het scholenoverleg. De VAVO Tilburg biedt jongeren vanaf 18 jaar zonder VO diploma de gelegenheid om toch hun diploma te halen. De VAVO stelt haar expertise en aanbod echter ook ter beschikking van leerlingen onder de 18 jaar. Deze zogenaamde 'Rutte-leerlingen' blijven ingeschreven op hun reguliere VO school en worden gedetacheerd. De VAVO biedt hen een kans tot afronding van het voortgezet onderwijs, het behalen van certificaten, óf biedt ze de mogelijkheid tot herprofilering van het reeds behaalde diploma. In schooljaar 2019-2020 heeft de VAVO Tilburg op teldatum 1 oktober 358 leerlingen, waarvan 144 zgn. Rutte-leerlingen.

Aanbod (schooljaar 2019-2020) voor meer- en hoger begaafde leerlingen op scholen van Portfolio

ONDERSTEUNINGSMOGLIJKHEDEN HB/TALENTEN Portfolio		Theresia Lyceum	Odolphus Lyceum	2 college Durendael	2 college Cobbenhaegen Lyceum	Mill Hill College	De Nieuwste school	Cambreur College	Koning Willem II College	Beatrix College	SG de Keyzer (VSO)	
IVO-velden		BPS										
ondersteuningsmogelijkheden												
tijd/aandacht	faalangstreductietraining/ training perfectionisme											
	sovatraining											
	training studievaardigheden											
	training plannen en organiseren											
	training executieve vaardigheden											
	onderpresteren training/ counselor											
	ambulant begeleider ondersteuning											
	personal coach hb / coach groep hb lln											
onderwijs	voor bao gr 8	Verrijksinitiatief groep 8 (1 keer per week)										
		Extra Engels/ Technieklessen										
	onderbouw	extra projecten/onderzoek/denklessen										
		Verdiepingsprogramma's										
		versnellen/compacten										
		ander lesmateriaal										
		verbreden/verdiepen										
		thema onderwijs/gepersonaliseerd leren										
		gym plus klas/ traject op maat										
		extra vak(ken)										
	bovenbouw	extra projecten/onderzoek/ TOM										
		Cambridge Engels, Anglia, Delf, Goethe etc.										
		versnellen/compacten van (aantal) vakken										
		verbreden/verdiepen										
		extra vak(-ken)										
		modules op WO										
		Versnelt examen										
	algemeen	Universiteit/ pre Universiteit										
		additioneel voor alle talentvolle lln (cult.kl/sportkl/techn/TTO/wetensch.kl/stimuleren)										
	expertise	specialist HB (coördinator)										
talentcoach/coaching												
(deel-)teamtraining												
peergroep/ondersteuningsgroepen												
screening op welbevinden en/ of IQ												
fysieke omgeving	prikkelarme ruimte (evt.)											
	Projectlokaal/ lokaal voor Peers											
	onderwijs op andere locatie (bijv.)											
samenwerking	Vereniging BPS											
	curcus voor ouders over bijv. onderpresteren											
	klankbordgroep HB voor ouders/leerlingen											
	(Inter) nationale projecten											

Hoogbegaafdheid.

Net als de leerwegondersteuning in het vmbo valt ondersteuning van leerlingen die meer- en hoogbegaafd (HB) zijn onder de basisondersteuning op scholen met havo-vwo afdelingen. In 2019 is een netwerk van HB experts samengesteld. Mede met inzet van de landelijke subsidie HB is collectieve scholing bij Novilo ingekocht die het aantal HB experts op onze scholen met havo-vwo afdelingen moet vergroten. Daaraan namen in schooljaar 2019-2020 12 docenten deel. Verder is er een inventarisatie uitgevoerd van het aanbod op meer- en hoogbegaafdheid op de bij Portfolio aangesloten scholen (zie schema hiervoor).

4: Extra ondersteuning en ambulante begeleiding

Op scholen wordt extra ondersteuning geboden.

Voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte die de basisondersteuning overstijgt, worden ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP) geschreven. Voor deze leerlingen is extra ondersteuning (individueel of in groepsverband) op de scholen beschikbaar. Deze ambulante begeleiding wordt verzorgd door de VSO specialisten van De Kracht en OC Leijpark. Portfolio koopt deze expertise centraal in, in 2019 respectievelijk 13800 en 4180 uren. Deze worden verdeeld over de scholen die werkovereenkomsten afsluiten met over de inzet van dit volume ambulante begeleiding.

De doelmatige inzet van de beschikbare uren is een gedeelde verantwoordelijkheid van de scholen en de ambulante begeleiders. Er worden door Portfolio jaarlijks tevredenheidsmetingen uitgevoerd die telkens weer uitwijzen dat de uren kwantitatief geleverd worden en dat de scholen tevreden zijn over de geboden ambulante begeleiding. Ambulante begeleiders zijn volgens Portfolio bedoeld ter ondersteuning (scholing) van docenten; zodat zij zelf de passende begeleiding kunnen bieden aan de leerlingen. Dit komt in de praktijk nog onvoldoende van de grond. Eind 2019 is besloten om de (verplichte) centrale inkoop te decentraliseren en tevens een herijking te doen op het verdeelmodel dat nog gebaseerd was op de situatie uit 2012. In het schooljaar 2020-2021 worden deze middelen op schoolniveau beschikbaar gesteld; geormerkt voor inkoop 'maatwerk bij OPP' of 'versterking van de basisondersteuning'. Inkoop geschiedt in eerste instantie bij De Kracht (vrije afname expertise) en OC Leijpark (met in 2020-2021 nog een verplichte afname expertise van minimaal 2,2 fte).

Voor 39 leerlingen die na sluiting van de Frater van Gemert school herplaatst zijn op andere VO scholen, was er in 2019 extra individueel ondersteuningsbudget van € 4.000,- beschikbaar.

5: Bovenschoolse voorzieningen (BSV) Track013

Om leerlingen met specifieke problematiek kortdurend en tijdelijk op te vangen, richten we een aantal bovenschoolse voorzieningen in. Zo realiseren we een sluitend netwerk van onderwijsvoorzieningen die gezamenlijk inclusief zijn. Thuiszitten wordt geminimaliseerd.

Heeft een leerling (zorg)ondersteuning nodig die de school aantoonbaar zelf niet kan bieden en ook redelijkerwijs niet hoeft te bieden, kan (kortdurend) gebruik gemaakt worden van onze bovenschoolse voorzieningen. Toelating verloopt via de toelatings-advies commissie (TAC) van Portfolio.

Portfolio heeft de volgende bovenschoolse voorzieningen ingericht:

ASS Onderwijs Arrangement (AOA).

AOA wordt sinds 2018 geboden op het Mill Hill College en 2College Ruivenmavo. Het is een ondersteunend aanbod (leerjaar 1 en 2) voor leerlingen met kenmerken uit het autistisch spectrum dat hen in staat stelt het reguliere lesprogramma te volgen. Het lukt in het algemeen goed om deze leerlingen in het regulier onderwijs te houden. Slechts 3 leerlingen zijn in 2019 vanuit Mill Hill afgestroomd naar het VSO en 1 leerling van 2College Ruivenmavo.

Mill Hill College: Aan het begin van elke dag komen leerlingen inchecken in een eigen lokaal en krijgen zij (vooral sociaal-emotioneel gerichte) begeleiding van de coaches en hulp bij de planning. Na de lesdag volgt een checkout: de leerlingen bespreken met de coaches het verloop van de dag en krijgen ondersteuning bij huiswerkplanning. De begeleiding wordt gedurende 2 jaar afgeschaald. In oktober 2019 zaten er op het Mill Hill College 6 leerlingen in het eerste leerjaar en 9 in het tweede leerjaar.

2College Ruivenmavo: 2x per week vindt een coachgesprek plaats over en begeleiding bij planning en organisatie. Minimaal 1x per week vindt een gesprek plaats over welbevinden en 3x per week een check out (leerlingen bespreken met de coaches het verloop van de dag) tot de kerstvakantie. Daarna indien nodig. Er zijn korte lijntjes met ouders. Op 2College Ruivenmavo zaten er per oktober 2019 8 leerlingen in het eerste en 2 in het tweede leerjaar.

Tilburgse Tussenvoorziening (TTV).

De Tilburgse Tussenvoorziening is geopend in het schooljaar 2018 – 2019. Het is een kleinschalige schakelvoorziening voor leerlingen voor wie de overstap van basisonderwijs naar het regulier vmbo (nog) te groot is. In 2019 viel de TTV onder verantwoordelijkheid van een schoolbestuur (SOVOT). Mede naar aanleiding van het inspectiebezoek zal de TTV vanaf augustus 2020 onder verantwoordelijkheid en aansturing van Portfolio komen te vallen. In schooljaar 2019-2020 kende de TTV 2 groepen leerjaar 1 en 2 groepen leerjaar 2.

Begin schooljaar 2018-2019 zaten er 41 leerlingen op de TTV vanuit vier aanleverende scholen: Reeshofcollege (9), Campus 013 (18), De Rooi Pannen (13) en Cambreur College (1). Bijna de helft van de leerlingen uit het eerste leerjaar is eind van het eerste schooljaar volledig geschakeld naar de eigen thuishoofschool (45%). Het overig deel ging door naar leerjaar 2. Er is 1 leerling met vangnet bij PRO opnieuw gestart bij de thuishoofschool Campus 013. Er waren geen verwijzingen naar het VSO. Alle 12 leerlingen uit leerjaar 2 zijn succesvol geschakeld naar de eigen thuishoofschool (100%).

In schooljaar 2019-2020 kende de TTV 2 groepen leerjaar 1 en 2 groepen leerjaar 2.

Begin schooljaar 2019-2020 zitten er 56 leerlingen op de TTV (41 leerlingen in klas 1 en 15 in klas 2) vanuit vijf aanleverende scholen: Reeshofcollege (15), Campus 013 (24), De Rooi Pannen (14), Cambreur College (2) en 2 College Durendaal (1). Gedurende dit schooljaar zijn er in klas 2 inmiddels 3 leerlingen doorverwezen naar het VSO. *Er is een separaat jaarverslag 'TTV 2018-2019' beschikbaar.*

Track 013.

Dit is het ortho-pedagogisch didactisch centrum (OPDC) van Portfolio om leerlingen die dreigen uit te vallen in het reguliere onderwijs tijdelijk op te vangen. Track 013 biedt vooral pedagogische ondersteuning bij gedragsproblematiek. Een leerling zit minimaal 8 weken en maximaal 1 jaar in het Track 013 arrangement. Toelating tot Track013 loopt via de TAC. Op peildatum 1 oktober 2019 telde Track 013 41 leerlingen (3 groepen) afkomstig vanuit 13 thuishoofscholen. In mei 2019 heeft de onderwijsinspectie Track 013 gevisiteerd. Het oordeel over Track 013 als OPDC was 'voldoende'.

Er is een separaat jaarverslag 'Track 2018-2019' beschikbaar.

2019 Track 013				
	Instroom	terugstroom		doorstroom
VMBO De Rooi Pannen	6	2	VSO P	6
2College Jozefmavo	2	4	VSO d K	3
Reeshof College	4		VSO OCL	1
Campus 013	11	4	Examen	4
Cambreur College	5	1	Entree	6
Koning Willem II College	2	1	VAVO	2
Cobbenhagen College	3	1		
2College Ruivenmavo	1			uitstroom
Beatrix College	4	1	Leerplicht	4
2College Durendael	5		W2L	4
Odulphus Lyceum	1		Behandeling	7
Theresia Lyceum	1			

TopTrack (hoogbegaafdheid).

Voor een groot aantal hoogbegaafde leerlingen bieden onze scholen een divers aanbod aan extra ondersteuning (zie schema hfdst 3 pagina 10). Dit aanbod is echter niet toereikend voor alle hoogbegaafde leerlingen. Een deel van de hoogbegaafde leerlingen kampt met sociaal- en/of emotionele problemen, verveling, faalangst, ontwikkelings- of leerproblemen en komt niet altijd tot buitengewone prestaties. Met name de 'dubbel bijzondere leerlingen' (twice exceptional) vragen nog aandacht. Portfolio is bezig met de oriëntatie en voorbereiding op het inrichten van een specifieke bovenschoolse voorziening voor deze doelgroep met een te verwachten experimentele start in het voorjaar van 2020. Ten slotte heeft Portfolio ook nog geen aanbod voor hoogbegaafde leerlingen op VWO-niveau binnen het VSO. VSO De Keyser is samen met het Odulphus Lyceum en het Theresia Lyceum de mogelijkheden tot samenwerking hierop aan het onderzoeken.

Thuiszitten minimaliseren.

Rond de zomer van 2018 stonden er nog 46 langdurig thuiszitters geregistreerd bij Portfolio. Wij volgen daarbij de definitie uit het toezichtkader van de onderwijsinspectie: 'Een thuiszitter is een leerplichtig kind dat langer dan 4 weken geen onderwijs ontvangt en thuiszit, zonder dat er formele vrijstelling is verleend'. Medio 2019 stonden er 32 geregistreerd en een licht dalende trend eind 2019. Deze cijfers zijn echter discutabel, mede omdat de definitie niet altijd scherp wordt gehanteerd en de registratie niet goed op orde is.

2018	Maart	Juli	September	November
Thuiszitters > 4w	18	46	32	33
2019	Maart	Juli	September	November
Thuiszitters > 4w	35	32	27	28

In de praktijk komen namelijk veel meer jongeren regelmatig langere tijd niet naar school. Dat kan komen door ziekte of omdat ze behandeling krijgen binnen de jeugdzorg. Op dit punt hebben de gemeenten en Portfolio in het najaar van 2019 het eerder gesloten thuiszitterspact verder geconcretiseerd. De scholen brengen vanaf januari 2020 elk kind in beeld dat langer dan 2 weken niet op school is. We bespreken deze aantallen en casuïstiek met de leerplichtambtenaren en we zorgen voor terugkeerplannen die oplossingsgerichte actie voorschrijven. Onze ambitie blijft om in de komende jaren geen kinderen langer dan 3 maanden thuis te hebben zitten.

Om dit nog extra te ondersteunen lijkt er behoefte te zijn aan een bovenschoolse voorziening die kinderen weer terug leidt in het schoolritme. Het voornemen is dat na de zomer 2020 'Back on Track' experimenteel zal starten.

Beoogde Bovenschoolse OZC Voorzieningen (2020).

Portfolio werkt zorgezgd met detachering van personeelsleden vanuit diverse besturen. Dat geldt ook voor personeel dat ingezet wordt op onze bovenschoolse voorzieningen. Detachering vanuit verschillende besturen gaf onduidelijkheid in aansturing en ongelijkheid in arbeidsvoorwaarden vanwege de verschillen in cao en beloning. Eind 2019 heeft Portfolio de aanbeveling van de NJI evaluatie (2018) opgevolgd. Een van onze besturen – SOVOT – heeft per 1 januari 2020 alle medewerkers Track 013 overgenomen (de TTV viel al onder SOVOT). Daarmee is eenduidigheid gecreëerd en dat is plezierig voor alle betrokkenen.

Toeleiding naar MBO of Arbeid.

Vanuit het MBO wordt Route 35 aangeboden voor uitstromende vmbo leerlingen die moeilijk een keuze kunnen maken voor een vervolgopleiding. Route 35 helpt bij deze keuze en biedt een transfer coachtraject aan voor VO leerlingen. Met behulp van gesprekken en eventueel een beroepskeuzetest krijgt de leerling meer vertrouwen en inzicht in de keuze voor een vervolgopleiding.

Work2learn is een arrangement in het kader van Voortijdig School Verlaten (VSV) waarbij een samenwerking met Route 35 wordt gerealiseerd. Work2learn is een maatwerktraject voor jongeren die al een Track013 traject achter de rug hebben en voor wie deelname aan onderwijs duidelijk geen optie is. Vaak zijn deze jongeren nog wél gemotiveerd om praktijkervaring op te doen in een begeleide stage. Jongeren worden daartoe gekoppeld aan een bedrijf en een jobcoach. Voor Work2Learn is een indicatie van de TAC nodig. In 2019 hebben 5 leerlingen hiervan gebruik gemaakt, waarvan er in december 2019 nog 1 traject operationeel was.

6: Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO)

Het speciaal onderwijs maakt integraal deel uit van de ondersteuningsstructuur van het samenwerkingsverband. Wij beschouwen het voortgezet speciaal onderwijs als ondersteunend aan en aanvullend op het regulier voortgezet onderwijs. Ons deelname percentage VSO ligt op het landelijk gemiddelde.

Als de reguliere VO scholen of de bovenschoolse voorzieningen niet (meer) aan de ondersteuningsbehoefte van een leerling tegemoet kunnen komen, volgt aanvraag toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor een verwijzing naar het voortgezet speciaal onderwijs.

Ons deelname percentage VSO ligt op het landelijk gemiddelde.

Dit bereiken we niet, sterker nog: in de afgelopen jaren zien we een duidelijke stijging van het aantal leerlingen in het VSO. Bij de invoering van passend onderwijs viel het percentage van Portfolio nog gelijk met het landelijk percentage, maar sinds 2016 beginnen we uit de pas te lopen en is het percentage VSO gestegen van 3,4% naar 4,4%.

Percentage leerlingen in VSO op teldatum (realisatie 2014-2019)

Deelname VSO %	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019
Totaal VSO	603	606	662	697	739	735
Totaal VO leerlingen	17.681,0	17.835,0	17.505,0	17.292,0	17.053,0	16.742,0
Percentage Portfolio	3,41%	3,40%	3,78%	4,03%	4,33%	4,39%
Percentage VSO landelijk	3,45%	3,31%	3,27%	3,27%	3,32%	3,41%

Portfolio wil in de komende jaren verdere stijging absoluut voorkomen en deze trend terugbuigen in de richting het percentage rondom de start van passend onderwijs: namelijk 3,4% VSO.

De netto *tussentijdse* groei VSO ligt in 2016 en 2017 op 5 leerlingen. In schooljaar 2017-2018 noteerden we 10 leerlingen *tussentijdse* groei en in schooljaar 2018-2019 was er zelfs een *tussentijdse* groei van 14 leerlingen. Verlaging van deze *tussentijdse* groei is ook zeer gewenst.

Aantal leerlingen in VSO op teldatum (oktober 2019)

(V)SO	TLV	TLV	TLV	Res. LI	Res. LI	Res. LI	Overig	Overig	Overig	Totaal
	Cat L	Cat M	Cat H	Cat L	Cat M	Cat H	Cat L	Cat M	Cat H	
ZLM De Bodde	82	27	13	0	0	0	0	0	0	122
PI School Hondsborg	1	0	0	11	0	0	0	0	0	12
VSO Parcours	130	9	1	0	0	0	0	0	0	140
OC Leijpark	97	33	23	0	0	0	0	0	0	153
SG de Keijzer	218	3	1	2	0	0	1	0	0	225
TOTAAL	528	72	38	13	0	0	1	0	0	652
Niet deelnemende (V)SO van Portfolio	62	1	1	17	2	0	0	0	0	83
TOTAAL	590	73	39	30	2	0	1	0	0	735

Daarbij was de onderverdeling 2012 : 425 categorie 1, 43 categorie 2 en 74 categorie 3.

Daarbij is de onderverdeling 2019 : 621 categorie 1, 75 categorie 2 en 39 categorie 3.

In percentages is de verdeling 2019 : 3,71% categorie 1, 0,45% categorie 2 en 0,23% categorie 3.

De stijging in categorie 2 is te verklaren door de daling in categorie 3.

De feitelijke stijging zit in de afgelopen jaren dus vooral in de categorie 1; 196 leerlingen.

Voor de integrale verantwoording over de besteding van de VSO middelen en de daarbij geboekte resultaten verwijzen wij naar de jaarverslagen over 2019 van onze VSO schoolbesturen.

7: Ondersteuningstoewijzing TAC

Het speciaal onderwijs maakt integraal deel uit van de ondersteuningsstructuur van het samenwerkingsverband. Overgang naar en terugkeer uit het VSO verloopt vloeiend.

In ons samenwerkingsverband beslist de Toelatings- en Adviescommissie (TAC) over de toelaatbaarheid tot het VSO. Ze geeft daartoe een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) af waarin in ieder geval is opgenomen hoe lang deze geldig is en over welke bekostigingscategorie het gaat. Ook de toelaatbaarheidsverklaring tot het Praktijkonderwijs (Pro), deelname aan bovenschoolse voorzieningen en aanwijzing leerwegondersteunend onderwijs (LWOO) behoren tot de toewijzingsstaken van de Toewijzings- en Adviescommissie (TAC). Daarnaast geeft de TAC desgevraagd adviezen t.a.v. de ondersteuningsbehoeften van een leerling.

De TAC van Portvolio bestond uit drie leden. Medio 2019 is de TAC versterkt met een 4^e expert. Alle medewerkers van Portvolio worden gedetacheerd vanuit de aangesloten schoolbesturen; zo ook de leden van de TAC. Formatie Portvolio TAC (eind 2019):

VO specialist TAC	0,5 fte	Vereniging OMO
Gedragwetenschapper TAC	0,4 fte	Onderwijsgroep Tilburg
BIG-geregistreerd GZ-psycholoog Registerpsycholoog NIP Kind en Jeugd		
VSO specialist TAC	0,8 fte	Vereniging OMO
Orthopedagoog, NVO geregistreerd		
VSO specialist TAC	0,2 fte	Onderwijs Centrum Leijpark
Secretariële ondersteuning	0,7 fte	Vereniging OMO

De TAC heeft haar werkwijze in de 2^e helft van 2019 geëvalueerd en op de nieuwste landelijke eisen afgestemd. Er wordt eenduidiger omgegaan met de deskundigenverklaringen, meer procedureel afgewikkeld en bij twijfel of onenigheid worden school en ouders nadrukkelijker op hun visie bevraagd. Multidisciplinair overleg wordt gestimuleerd.

Er is een separaat jaarverslag 'TAC 2018-2019' beschikbaar.

Overgang naar en terugkeer uit het VSO verloopt vloeiend.

In het schooljaar 2018-2019 zijn er 430 dossiers in behandeling genomen en beoordeeld:

- TLV aanvraag (357) (toegekend 330)
- AOA plaatsing (20) (waarvan 1 niet is toegekend en 1 niet behandelbaar)
- Work2Learn traject (5) (allen toegekend)
- plaats op Track013 (49) (waarvan 3 niet zijn toegekend).

Uitsplitsing van de 330 toelaatbaarheidsverklaringen VSO afgegeven in 2018-2019:

- 139 verlengingen en 3 ophoging ondersteuningszwaarte
- 178 nieuwe TLV VSO aanvragen:
  - 95 leerlingen uit het basisonderwijs
  - 83 leerlingen uit het voortgezet onderwijs
- 10 TLV aanvragen voor leerlingen:
  - 1 leerling afkomstig uit een zorginstelling
  - 9 leerlingen instromend vanuit een residentiële instelling

Overzicht afgifte TLV (categorie laag) per school

VO school	Totaal aantal 2015-2016	Totaal aantal 2017-2018	Totaal aantal 2018-2019
Frater van Gemertschool	14	34	-
2 College Jozefmavo	-	3	5
Reeshof College	6	4	8
Cambreur College	2	3	8
VMBO De Rooi Pannen	9	9	9
Campus 013	8	8	16
Koning Willem II College	2	2	3
Mill-Hill College	3	2	4
Theresialyceum	1	3	3
De Nieuwste School	4	3	4
Odulphuslyceum	-	1	0
2College Durendael	1	-	5
2College Ruivenmavo	4	-	4
Beatrixcollege	6	5	5
Schakelcollege	3	3	1
Praktijkcollege	1	4	6
2 College Cobbenhagen	-	2	1
Overige	1		1
	65	86	83

Vergeleken met schooljaar 2017-2018 zijn er in schooljaar 2018-2019 slechts 7 TLV VSO meer afgegeven. Dit lijkt ook op de trend in eerdere jaren. Stijging VSO wordt dan ook niet verklaard door meer TLV's, maar wel door een langer verblijf per TLV en een groei in residentiële plaatsingen. Er stromen bijna geen leerlingen terug van VSO naar regulier onderwijs.

Afgifte TLV Pro en aanwijzing LWOO in schooljaar 2018-2019:

	LWOO	PRO	Bijzondere regeling	Geen LWOO	Ingetrokken	Totaal positieve aanwijzingen en TLV's
Praktijkcollege		51	1			52
Schakelcollege	6	9				15
Cambreur College	50			9		50
Campus 013	85			1		85
VMBO De Rooi Pannen	112			2		112
2College Durendael	44			2	1	44
2College Ruivenmavo	9					9
Reeshof College	54			1		54
2College Jozefmavo	22			2		22
2 College EOA/ISK	4	1				5
Totaal aantal						448

In vergelijking met vorig schooljaar zijn er 41 minder aanwijzingen LWOO en PRO TLV's toegekend.

8: Privacy en klachtafwikkeling

Privacy

Portfolio gaat zorgvuldig om met de persoonsgegevens en privacy van leerlingen en ouders. Daartoe werken wij volgens de eisen die de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) stelt. Voor de omgang met dossiers en de omgang met datalekken zijn protocollen ontwikkeld. Het model privacyreglement voor samenwerkingsverbanden is op maat aangepast voor Portfolio. Alle informatie uitwisseling verloopt veilig via het digitaal portal 'Indigo'. Verwerkingsovereenkomsten met partijen waarmee we gegevens wisselen zijn opgesteld. Eind 2019 is na een externe audit (CED Groep) aangetoond dat Portfolio voldoet aan de eisen AVG. Bewustwording en zorgvuldig handelen zijn kernwaarden, samenwerking is van groot belang, onder meer omdat scholen en het samenwerkingsverband wederzijds afhankelijk zijn met betrekking tot gegevens. Er is voorzien in een 'awareness' training AVG begin 2020, uitgevoerd door de CED Groep. Er zijn in 2019 geen kwesties rondom AVG of datalekken gemeld.

Klachtafwikkeling

Er kunnen verschillende inzichten ontstaan over de vraag wat een leerling nodig heeft en hoe die ondersteuning het best geboden kan worden. Klachten of geschillen met ouders worden voornamelijk afgehandeld conform de klachtenregeling van betreffende school of bestuur. Indien het niet lukt om op schoolniveau de klacht af te wikkelen of indien het samenwerkingsverband een rol heeft (meestal bij afgifte TLV) dan zal de directeur van Portfolio in mediërende zin optreden. Mocht dit niet tot oplossingen leiden, dan wordt de klacht of het bezwaar doorgeleid naar de landelijke arbitrage en bezwaaradviescommissie (LBT).

Het SWV heeft in 2019 de volgende klachtenprocedures afgewikkeld:

- Twee keer een voorgenomen verwijdering (2College Durendaal en Beatrix College). Beide situaties zijn tot een goed einde gekomen.
- Eind 2019 hebben ouders formeel bezwaar aangetekend op een TAC advies VSO en de daarop afgegeven TLV. Dit speelde op het Odulphus Lyceum en had te maken met hoogbegaafdheidsproblematiek en hervatten schoolgang na langdurig thuiszitten. Communicatie verliep moeizaam en via een jurist. Portfolio heeft dit daarom direct doorgeleid naar de landelijke bezwaaradviescommissie toelaatbaarheidsverklaring (LBT). Portfolio en school werden in het gelijk gesteld en de leerling is door de ouders uiteindelijk op VSO De Keyser aangemeld.

9: Doorgaande lijn en samenwerking met partners

Portfolio streeft naar een goede aansluiting van Voortgezet Onderwijs op het Primair Onderwijs. Voor een doorgaande lijn is vooral digitale en warme overdracht van belang.

Een goede relatie tussen de scholen en de ouders is essentieel voor het welslagen van passend onderwijs. Scholen zijn het eerste aanspreekpunt als ouders vragen hebben over hun kind en als kinderen extra ondersteuning nodig hebben, wordt er door de school een ontwikkelingsperspectiefplan (opp) geschreven waarbij ouders nauw betrokken worden. Ouders vinden informatie over passend onderwijs op onze website. Een website overigens die nog verbetering en actualisering behoeft.

De doorgaande lijn wordt bewaakt in overleg en afstemming met onze onderwijspartners uit het Primair Onderwijs verenigd in T-primair en SWV Plein013. De overdracht van leerlingen en gegevens vanuit het basisonderwijs verloopt digitaal via LDOS (Leerlingendossier) en OSO (Overstap Service Onderwijs). Afstemming van projecten en open dagen gebeurt in de POVO werkgroep. Een van onze schoolbesturen (Onderwijs Groep Tilburg) verzorgt zowel vmbo als mbo onderwijs waardoor deze doorgaande lijn goed geborgd is. Er is goed contact met de aanpalende samenwerkingsverbanden VO en PO van Breda, Waalwijk, Den Bosch en Eindhoven. Er is een structureel regionaal overleg (Tafel van Brabant) en bepaalde beleidsaspecten of dilemma's worden samen opgepakt.

Gedeeld partnerschap en verbinding staan centraal in ons samenwerkingsverband. Dat geldt voor uiteraard voor alle aangesloten besturen en scholen. We kunnen het niet alleen, we doen het samen met elkaar, maar ook met onze gemeenten en met onze partners uit de jeugdzorg.

In schooljaar 2018-2019 waren er diverse werkgroepen en task-forces actief. Voortgang werd onvoldoende geboekt, mede door fragmentatie en weinig onderlinge afstemming. Medio 2019 werden deze opgeheven en vervangen door 1 integrale Regiegroep. Schoolbesturen en gemeenten hebben een aantal gezamenlijke (regionale) thema's geselecteerd die spelen op het snijvlak van onderwijs en jeugdzorg en de regiegroep opdracht gegeven hieraan verdere uitwerking te geven:

- 1) oplossen onbegrip en verwarrend taalgebruik.
- 2) het grijze gebied tussen onderwijs en jeugdzorg. Wat is ondersteuning en wat is jeugdhulp?
- 3) goede basisondersteuning en structuur voor extra ondersteuning op alle VO scholen.
- 4) vroeg-signalering en meer preventief werken (school als vindplaats).
- 5) jeugdzorg binnen de scholen brengen (school ook als werkplaats).
- 6) voorkomen van uitval van jongeren en/of zo spoedig mogelijke terugkeer naar onderwijs.
- 7) omgaan met Privacy en AVG zonder dat dit belemmert.

Over de positionering van de Regiegroep en de 7 ontwikkelthema's zal begin 2020 op overeenstemmingsgericht overleg (OOGO) worden gevoerd om de Regiegroep en de Ontwikkelagenda bestuurlijk te bekrachtigen. De ambitie is om in de komende 2 jaar nadrukkelijk in te zetten op intensivering van de samenwerking tussen onderwijs, de 6 betrokken gemeenten en een groot aantal instanties voor jeugdzorg in de regio Hart van Brabant.

10: Kwaliteitszorg

Portfolio investeert in verantwoording over de besteding van de financiële middelen en het zichtbaar maken van kwaliteit en resultaten.

Het samenwerkingsverband Portvolio hecht aan een helder en degelijk kwaliteitsbeleid. Het beleid en het systeem van kwaliteitszorg staan nadrukkelijk ten dienste van de visie en missie van het samenwerkingsverband. Dit was volgens de onderwijsinspectie in 2017 (nog) onvoldoende op orde. Portvolio heeft in november 2017 een kwaliteitsmedewerker aangesteld om de herstelopdracht te gaan uitvoeren. Na het opstellen van het nieuwe kwaliteitsbeleid, heeft het schooljaar 2018-2019 in het teken gestaan van de implementatie van het kwaliteitszorgbeleid. Met ingang van het schooljaar 2018-2019 is een overeenkomst gesloten met Perspectief op School; een systeem en werkwijze ten behoeve van het verzamelen van data via digitale vragenlijsten en een analyse van verzamelde data. Voor eerste metingen werd gekozen voor 'Basisondersteuning' en 'Dekkend netwerk'. Van de 23 scholen geven 13 aan 80-100% te voldoen aan de afspraken binnen de basisondersteuning. 9 scholen voldoen 50-80% en 1 school oordeelt zelf 0-50% te voldoen.

Belangrijke graadmeter voor de doorontwikkeling van het kwaliteitsbeleid was het inspectiebezoek op 13 mei 2019. De inspectie was van mening dat Portfolio de herstelopdracht goed heeft opgepakt en zij was tevreden over het kwaliteitszorgsysteem. Het proces van implementatie werd benoemd als 'traag maar gestaag'. Ons argument dat degelijkheid boven snelheid gaat, werd geaccepteerd en van het resultaat van de eerste metingen werd met belangstelling kennis genomen. Het inspectieoordeel was 'voldoende'.

In 2019-2020 wordt verder geconcretiseerd wat we onder basisondersteuning verstaan en wordt het budget voor inkoop Ambulante Begeleiding gedecentraliseerd en geormerkt voor inzet op 'individueel maatwerk' en 'versterking basisondersteuning'. Met Perspectief op School is afgesproken om de module 'Ondersteuning' en 'Financiën' af te gaan nemen begin 2020.

Er is een separaat jaarverslag 'kwaliteitszorg 2019' beschikbaar.

Er wordt verantwoording afgelegd over de doel- en rechtmatige besteding van Rijksmiddelen ten behoeve van het realiseren van passende ondersteuning in onze regio.

Het scholenoverleg is inmiddels doordrongen van het belang van duidelijke gezamenlijke standaarden en het ontwikkelen van een kwaliteitscultuur. De verantwoording van de inzet, besteding en het resultaat van de ondersteuningsmiddelen moet beter. Over 2019 wordt er door de scholen eigenlijk weinig tot niets eenduidig verantwoord. In 2020 zal de middelen verantwoording op 'uitgevoerde activiteit' en 'geboekt resultaat' beter moeten worden opgevraagd. En het bestuur neemt geen genoegen meer met PoS - zelfevaluatie en is voornemens in 2020-2021 een vorm van 'auditing' in te voeren.

11: Bedrijfsvoering en controle

Portfolio is 'in control' en monitort leerlingenaantallen en financiën structureel.

Het bestuur heeft de verantwoordelijkheid voor de opzet en het functioneren van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. De directeur a.i. van Portfolio wordt bij de boekhouding en de begrotings- en verantwoordingscyclus ondersteund door de financiële administratie van het bestuur OGT. Als accountant is door de Raad van Toezicht aangewezen: de heer E.R. van Honk (RA) van ABAB Accountants Tilburg. Er is in 2019 vanuit de schoolbesturen een auditcommissie ingesteld. Het bestuur van het samenwerkingsverband constateert dat begroting- en verantwoordingscyclus op orde is. Er worden sinds medio 2019 periodieke financiële rapportages (jaareinde prognoses) aangeleverd en er wordt gemonitord op de afgiften TLV. In 2020 zal het bestuur een nieuwe risicoanalyse (laten) uitvoeren.

12: Financiële verantwoording

Er is sprake van een transparante toewijzing van expertise en middelen. Er wordt verantwoording afgelegd over de doel- en rechtmatige besteding van Rijksmiddelen ten behoeve van het realiseren van passende ondersteuning in onze regio.

Deze financiële paragraaf bevat een analyse van de relatie tussen het gevoerde beleid en de staat van baten en lasten. Tevens is een analyse opgenomen van de afzonderlijke posten en de kengetallen.

Baten 2019

De bekostigingsgrondslag voor het samenwerkingsverband zijn de leerling aantallen (gecorrigeerd) op de teldatum 1 oktober 2018 en de percentages PRO en LWOO in het peiljaar 2012. Het samenwerkingsverband ontvangt Rijksbekostiging voor de realisatie van passend onderwijs zoals beschreven in het ondersteuningsplan. In totaal heeft het samenwerkingsverband in 2019 € 21.355.361 aan rijksbijdrage ontvangen. Dat is € 1.285.3610 meer dan begroot. Dit aanzienlijke verschil wordt enerzijds verklaard door het feit dat in de begroting 2019 met te lage bekostigingstarieven is gewerkt en anderzijds met de indexatie OCW in november 2019.

De rijksbijdrage is onderverdeeld in middelen voor de lichte- en zware ondersteuning. We hebben € 1.673.987 voor lichte ondersteuning ontvangen en € 10.972.186 voor de zware ondersteuning (VSO). Verder ontvingen wij voor PRO onderwijs € 1.030.370 (1,3% bekostigingsgrondslag 2012) en voor LWOO (9,69% bekostigingsgrondslag 2012) in het VMBO € 7.678.818.

BATEN	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018	Afwijking 2019
<i>Lichte ondersteuning</i>				
Algemeen	1.631.000	1.673.987	1.664.613	42.987
LWOO	7.452.000	7.678.818	7.607.198	226.818
Pro	1.000.000	1.030.370	1.020.759	30.370
<i>Zware ondersteuning</i>				
Personeel	9.483.000	10.446.682	10.432.766	963.682
Materieel	504.000	525.504	505.328	21.504
Totaal rijksbekostiging	20.070.000	21.355.361	21.230.665	1.285.361
Gemeente Tilburg subsidie Track 013		100.000	0	100.000
OCW Subsidie Hoogbegaafdheid		38.373	0	38.373
Totaal Baten	20.070.000	21.493.734	21.230.665	1.423.734

Voor schoolloopbaan- en impulsbegeleiding op het Reeshof College, De Rooi Pannen en Campus013 is Portvolio penvoerder. Van de gemeente Tilburg ontvangen deze drie scholen via Portvolio jaarlijks € 108.636 subsidie. De subsidie voor de VSV plusvoorzieningen (2016-2020) is regionaal gecontinueerd. In 2019 heeft het samenwerkingsverband € 100.000 subsidie mogen ontvangen voor Track 013. Deze is ook nog beschikbaar in 2020. En er is voor periode 2019-2022 subsidie verworven voor de stimulering van ondersteuning voor hoogbegaafde leerlingen. Een jaarlijks bedrag van € 98.000. Hiervan is in 2019 € 38.373 gebruikt voor inkoop HB scholing Novilo. De overige € 60.000 zijn toegevoegd aan het subsidiebedrag voor volgend jaar zodat in 2020 € 158.000 beschikbaar is.

Aangezien ook deze subsidiebedragen niet begroot waren, komen we uit op een totaal verschil met de begroting van € 1.423.734 aan meer ontvangen baten. In de nieuwe meerjarenbegroting 2020-2023 is gewerkt met de juiste bekostigingstarieven en is reeds rekening gehouden met de jaarlijkse indexatie OCW waardoor we in 2020 niet meer zo een groot verschil in baten verwachten.

Het verschil in baten-lasten met de jaarcijfers op pagina 34 heeft te maken met het feit dat Portvolio een vergoeding factureert voor het gebruik van bovenschoolse voorzieningen aan de scholen van betreffende leerlingen. In 2019 is voor € 230.763 gefactureerd aan de scholen. En is nog een klein bedrag gecorrigeerd (vereffend) met het Schakel College van € 14.220. Netto resultaat blijft gelijk.

Lasten / Afdrachten 2019

De afdracht aan het VSO is € 9.134.617 voor 4,4% deelname. Dat is € 635.617 meer dan begroot; deels veroorzaakt door eerder geduide te lage begrotingstarieven in de begroting; maar vooral omdat bekostiging materiële instandhouding (basis- en ondersteuningsbekostiging VSO (iets meer dan € 500.000) niet was begroot. Hierop zal ook de MJB (2020-2023) moeten worden gecorrigeerd. De groei VSO met 14 leerlingen kostte Portfolio € 254.719. Ook dat is meer dan begroot. De groei was begroot op 8 leerlingen. Het SWV streeft in de komende jaren een daling VSO na en koerst op een percentage VSO van 3,7% in 2023 met als uiteindelijk doel ongeveer 3,5% VSO deelname.

Afdracht ondersteuningsbekostiging VSO door DUO	2017-2018	2018	2018-2019	2019	2019-2020	2020	2020-2021
categorie 1 (laag) personeel	9.847,22		10.273,66		10.526,95		10.684,85
categorie 1 (laag) materieel		627,91		€ 637,33		646,89	
categorie 2 (midden) personeel	17.352,82		18.040,75		18.483,31		18.760,56
categorie 2 (midden) materieel		976,68		€ 991,33		1.006,20	
categorie 3 (hoog) personeel	21.529,33		22.354,59		22.901,98		23.245,51
categorie 3 (hoog) materieel		1.132,43		€ 1.149,42		1.166,66	

De afdrachten PRO (€ 1.118.452) en LWOO (€ 6.975.243) komen boven de begroting uit. Verklaring weer de te lage begrotingstarieven. Feitelijk investeert Portfolio ongeveer € 88.000 meer aan deelname PRO dan de baten die we hiervoor voor krijgen. Dat wordt ruimschoots gecompenseerd omdat Portfolio door het lager aantal LWOO aanwijzingen in 2019 ongeveer € 703.500 op dit budget overhoudt. Voor de komende jaren (vanaf 2021) is gekozen is voor 'opting out LWOO' waarbij over een paar jaar de baten en lasten LWOO tot de euro op elkaar zullen zijn afgestemd.

LASTEN	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018	Afwijking 2019
Box 1: Kosten VSO				
Afdracht VSO scholen (via DUO)	8.499.000	9.134.617	8.515.821	635.617
Groeibekostiging (tussentijds)	150.000	254.719	191.034	104.719
Tijdelijke plaatsing VSO	10.000	10.874	0	874
Totaal Box 1	8.659.000	9.400.210	8.706.854	741.210
Box 2: Kosten LWOO en PRO				
Afdracht LWOO (via DUO)	6.668.000	6.975.243	7.186.336	307.243
Afdracht PRO (via DUO)	1.090.000	1.118.452	1.049.791	28.452
LWOO SWV de Langstraat	0	0	24.384	
Totaal Box 2	7.758.000	8.093.695	8.260.511	335.695

Voor de realisatie van de basisondersteuning ontvingen de scholen € 1.026.992 aan ondersteuningsbijdrage via een verdeelsleutel. Afwijking door klein bedrag uitkering VAVO.

LASTEN	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018	Afwijking 2019
Box 8: Bijdragen voor scholen en leerlingen				
Ondersteuningsbijdrage	1.024.000	1.026.992	1.052.640	2.992

Uw kenmerk	Ondersteuning		
	bijdrage 2019	jan-juli 2019	aug-dec 2019
Campus013	66.812	38.974	27.838
2College Durendael	75.738	44.181	31.558
2College Cobbenhagen Lyceum	44.317	25.852	18.465
2College Cobbenhagenmavo	22.488	13.118	9.370
2College 't Ruiven mavo	56.481	32.947	23.534
2College Jozefmavo	64.126	37.407	26.719
De Nieuwste school	53.757	31.358	22.399
Mill Hillcollege	94.417	55.077	39.340
Theresia Lyceum	62.522	36.471	26.051
St.Odulphuslyceum	51.670	30.141	21.529
Cambreur College	69.600	40.600	29.000
Reeshof College	52.332	30.527	21.805
De Rooi Pannen VMBO	50.730	29.593	21.138
Beatrix College	74.140	43.248	30.892
Koning Willem II College	60.113	35.066	25.047
Praktijkcollege Tilburg	40.704	23.744	16.960
2College Vluchtelingen EOA Oisterwijk	30.801	17.967	12.834
Schakelcollege	32.905	19.195	13.710
SOVOT TTV	20.349	11.870	8.479
VAVO	2.990	1.744	1.246
	1.026.992	599.079	427.913

Er werd voor in totaal € 1.182.834 aan ambulante begeleiding VSO ingekocht. De specialisten van OC Leijpark en De Kracht leverden hiervoor respectievelijk 4180 en 13600 uur ondersteuning op onze scholen.

LASTEN	Begroting	Realisatie	Realisatie	Afwijking
	2019	2019	2018	
Box 3: Ambulante begeleiding				
De Kracht, Biezonderwijs	907.000	907.071	915.231	71
Onderwijscentrum Leijpark	276.000	275.763	300.510	-237
Totaal Box 3	1.183.000	1.182.834	1.215.741	-166
Box 4: Arrangementen				
Track 013	525.000	515.774	426.123	-9.226
Ass Frater van Gemert-Theresia Lyceum	0	0	375.375	
Ondersteuning leerling ASS arrangement in VO 3 t/m 5	100.000	75.500	102.400	-24.500
Ass Onderwijsarrangement Mill Hill en Ruiven	208.000	208.000	191.016	0
Hoogbegaafd dubbel bijzonder		0	0	0
Totaal Box 4	833.000	799.274	1.094.914	-33.726

De investering op Track013 (OPDC gedragsregulatie) was in 2019 € 746.537. Portvolio heeft € 230.763 gefactureerd aan de scholen voor het gebruik van deze bovenschoolse voorziening. Van de gemeente Tilburg is voor inkoop jeugdzorg op Track013 € 100.000 subsidie ontvangen. De netto investering op Track013 was in 2019 daarom € 415.774.

De twee AOA arrangementen op Mill Hil en de 2College Ruiven Mavo hebben samen € 208.000 gekost. Voor 39 leerlingen die na sluiting van de Frater van Gemert school herplaatst zijn op andere VO scholen, was er in 2019-2020 extra individueel ondersteuningsbudget van € 4000,- beschikbaar. Hierop is (5/12 deel) € 75.500 uitgekeerd in het najaar 2019; € 24.500,- minder dan begroot.

LASTEN	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018	Afwijking 2019
Box 6: Gezamenlijke activiteiten scholen				
Toewijzings- en adviescommissie	212.000	229.386	265.628	17.386
Toetsing LWOO PO, ISK	59.000	10.814	12.272	-48.186
Digitale overdracht PO-VO, VO-VO, VO-MBO	32.000	32.341	37.140	341
Totaal Box 6	303.000	272.541	315.040	-30.459
Box 7: Maatwerk individuele leerlingen				
Voorziening maatwerk individuele leerlingen	50.000	13.761	40.002	-36.239
Onvoorzien	0	0	32.000	0
Totaal Box 7	50.000	13.761	72.002	-36.239

De investering op de bezetting van de TAC was € 229.386; € 17.386 meer dan begroot voornamelijk verklaard door de toevoeging van extra expertise van OC Leijpark. Inkoop voor individueel maatwerk (box 7) was minder nodig dan begroot. En vanwege de keuze voor 'opting out LWOO' hoefden alleen nog maar de toetsen voor de PRO leerlingen ingekocht te worden; wat een besparing van € 48.186 heeft opgeleverd in 2019. Het systeem voor digitale overdracht van leerling gegevens kostte € 32.341.

LASTEN	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018	Afwijking 2019
Box 5: Beheer en bestuur				
Coördinator (loonkosten)	95.000	181.966	153.772	86.966
Ondersteuning (Secr, fin, stafmdw en kwaliteitszorg)	134.000	69.245	63.515	-64.755
Huisvesting, bureaunkosten, ICT	64.000	53.985	57.593	-10.015
PR, comm, representatie	18.000	4.910	15.000	-13.090
Vergaderkosten	3.000	3.132	3.696	132
Accountantskosten	12.000	14.358	11.259	2.358
Telefoon- en reiskosten	4.000	3.243	2.288	-757
Inhuur expertise	29.000	4.967	38.607	-24.033
Verzekeringen	4.000	3.951	3.648	-49
Raad van Toezicht	5.000	5.950	5.200	950
Ondersteuningsplanraad	5.000	1.400	1.450	-3.600
Scholing	10.000	42.481	5.792	32.481
Lidmaatschappen, contributies	1.000	2.959	2.275	1.959
Totaal Box 5	384.000	392.546	364.094	8.546

Toelichting op de bureau-organisatie van Portfolio: de coördinator is gestopt in mei 2019 maar doorbetaald tot september voor in totaal € 72.369 aan loonsom. De directeur ad interim is medio mei 2019 gestart en heeft ongeveer € 92.181 gekost (exclusief BTW). Beiden ruim beneden het bezoldigingsmaximum WNT maar wel een overschrijding van de begroting met € 86.966. Dit wordt gecompenseerd door een besparing van € 64.755 op de kosten voor het stafbureau. Er was namelijk een beleidsmedewerker begroot die door de komst van de interim niet meer nodig bleek. Ook is er voor € 24.033 minder aan expertise ingehuurd.

Ook is er minder uitgegeven aan huisvesting, pr en representatie. Wel is er meer uitgegeven aan scholing, maar dat wordt voornamelijk veroorzaakt door de inkoop van de HR specialisatie cursus Novilo voor € 38.373, betaald uit de toegekende subsidie HB. Deze scholing levert Portfolio 12 nieuwe experts HB op in 2020.

Al met al komen de beheer-uitgaven aardig in de buurt van het bedrag dat begroot was. Door alle perikelen is er in 2019 helaas te weinig geïnvesteerd in innovatie. Uitgedrukt in euro's: € 176.115. Portfolio heeft voornamelijk geïnvesteerd in de vereisten rondom de AVG en een update van de procedures TAC en klachtenafwikkeling. Begin 2020 voldoet Portfolio aan de vereisen AVG en is de werkwijze TAC en de klachtenafwikkeling afgestemd op de nieuwste richtlijnen.

Resultaat 2019

Het resultaat van 2019 van € 287.998 wordt toegevoegd aan het vermogen; waarvan ongeveer € 60.000 als bestemmingsreserve voor stimulering ondersteuning voor hoogbegaafde leerlingen.

LASTEN	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018	Afwijking 2019
Totaal Lasten	20.394.000	21.205.736	21.092.833	811.736
Resultaat	-324.000	287.998	137.832	611.998

Vermogenspositie

De vermogenspositie van het samenwerkingsverband is ultimo 2019 op orde. Portfolio heeft € 1.698.940 aan liquide middelen direct beschikbaar en bijna € 85.000 uitstaan aan activa. Er is geïnvesteerd in vervanging van de computers op het stafbureau en bij Track013. Met een klein negatief verschil van € 30.000 tussen de vorderingen en kortlopende schulden komt daarmee het totaal eigen vermogen uit op € 1.749.082.

13: Continuïteit

Wat ontbreekt is een gevalideerd referentiekader voor samenwerkingsverbanden. De kengetallen kunnen dus nog niet worden afgezet tegen algemeen vastgestelde normen, wel richtinggevend tegen eigen gestelde normen. De kapitalisatiefactor en rentabiliteit worden niet gepresenteerd. Voor een samenwerkingsverband zonder gebouwen, inventaris en zonder personeel is de kapitalisatiefactor niet relevant. Een samenwerkingsverband heeft tot doel passend onderwijs te realiseren, niet het maken van winst. Rentabiliteit (winst/vermogen) is dan ook niet relevant.

Kentallen vermogensbeheer	2019	ondergrens	bovengrens	2018
1: Solvabiliteit (EV/TV)	86,8%	30%	100%	61,3%
2: Weerstandvermogen (EVMA/TV)	8,0%	3%	5%	6,8%
3: Liquiditeit (VA/VS)	7,25	1,50	2,50	2,50

Solvabiliteit is: Eigen Vermogen / Totale Vermogen.

De solvabiliteit is een graadmeter voor de financiële onafhankelijkheid van een organisatie en geeft aan of de organisatie op termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Het samenwerkingsverband heeft langlopende verplichtingen in afdracht voor plaatsen en groei VSO, LWOO en PRO. Daarnaast zijn er nog een meerjaren huurcontracten (gebouw en digitale systemen). Portfolio heeft geen personeel in dienst.

Weerstandvermogen is: Eigen vermogen / Totale baten (rijksbijdragen).

Inzicht voor het bestuur in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen. Een eenduidige norm is niet aan te geven. Vaak wordt door schoolbesturen de 5% norm gehanteerd. Het gewenste weerstandsvermogen dient 3% te zijn van de ontvangen baten, te bereiken in 5 jaar (2015-2019). Dit is besloten tijdens de bestuursvergadering van 19-01-2016 en vastgelegd in het ondersteuningsplan 2015-2018, bijlage 13 (pagina 48). Dit is niet meer overgenomen in het nieuwe ondersteuningsplan 2019-2023 maar wel weer vastgesteld in de MJB 2020-2023. Het bestuur wil in 2020 een nieuwe financiële risico analyse laten uitvoeren om besluitvorming hierover te actualiseren.

De onderwijsinspectie geeft voor 2020 het advies om als norm maximaal 3,5% van de Rijksbaten als weerstandsvermogen te hanteren met een minimum van € 250.000. Portfolio neemt dit voorsnog over. De gewenste reservepositie van Portfolio is nu gesteld op 3,5% van de gemiddelde rijksbijdragen van de meerjarenbegroting 2020-2023 en wordt op 31-12-2019 vastgesteld op € 748.500.

Liquiditeit is: (kortlopende vorderingen + liquide middelen) / kortlopende schulden.

De liquiditeit geeft aan of een organisatie voldoende geld beschikbaar heeft om aan de direct opeisbare betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. Transitie- en bufferliquiditeit. De liquiditeitspositie van het samenwerkingsverband is ruim voldoende.

Vermogenspositie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ontvangen baten	20.580.929	20.146.000	20.070.000	22.130.323	22.392.798	22.289.793	22.029.563
Weerstandvermogen	604.380	602.100	663.910	671.784	668.694	660.887	652.858
Resultaat	280.802	137.832	300.000	-137.076	-558.171	-426.297	-157.067
Eigen vermogen							
Algemene reserve	718.873	858.984	1.097.174	952.224	397.144	-21.347	-170.385
Bestemmingsreserve Weerstandvermogen	604.380	602.100	663.910	671.784	668.694	660.887	652.858
Totaal eigen vermogen	1.323.253	1.461.084	1.761.084	1.624.008	1.065.837	639.540	482.473

Het vormen van grote reserves boven het noodzakelijk geacht weerstandsvermogen en het laten renderen hiervan is nadrukkelijk geen doel van het samenwerkingsverband en kan zelfs als strijdig met de doelstellingen worden getypeerd. Uitgangspunt is dat de publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed. De middelen van het samenwerkingsverband wordt derhalve niet belegd, beleend of geïnvesteerd. Een en ander is vastgelegd in het Treasury statuut van het samenwerkingsverband dat voldoet aan de bepalingen in de Regeling Beleggen, Lenen en Derivaten OCW 2016.

Portfolio heeft naast het benodigd weerstandvermogen ultimo 2019 de beschikking over € 1.000.000 vrij besteedbare liquide middelen en daarmee te veel vermogen in kas. Het is daarom dat de MJB in de komende jaren negatieve resultaten laat zien. In 2022-2023 streeft Portfolio naar een financiële positie in de buurt van het gewenste weerstandvermogen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Het is goed hier te vermelden dat Portfolio in 2020 geen negatieve financiële effecten (baten en uitgaven) verwacht ten gevolge van de Covid-19 crisis.

Meerjarenbegroting 2020-2023

Bestuurlijk vastgesteld op 28-01-2020 en door RvT goedgekeurd op 19-02-2020. Zie schema op de volgende bladzijde.

Meerjarenbegroting	2020	2021	2022	2023
BATEN				
<i>Lichte ondersteuning</i>				
Algemeen	1.692.283	1.689.095	1.696.191	1.694.522
LWOO	7.762.745	7.748.121	7.780.670	7.773.017
Pro	1.041.631	1.039.669	1.044.036	1.043.010
<i>Zware ondersteuning</i>				
Materieel	10.312.938	10.370.245	10.376.972	10.398.093
	522.684	526.585	511.800	511.296
Subsidie HB	98.000	98.000	98.000	
Gemeentebijdragen VSV Track013	100.000			
Schoolbijdragen plaats Tilburgse Tussen Voorziening	263.542	584.583	445.625	273.125
Schoolbijdragen plaats in Track013	336.500	336.500	336.500	336.500
Totaal Baten	22.130.323	22.392.798	22.289.793	22.029.563
LASTEN				
Box 1: VSO				
Afdracht VSO scholen (via DUO)	8.990.181	8.977.730	8.890.975	8.587.202
Groeibekostiging (tussentijds)	224.747	190.099	154.360	156.649
Totaal Box 1	9.214.928	9.167.829	9.045.335	8.743.851
Box 2: LWOO PRO				
Afdracht PRO (via DUO)	1.106.966	1.219.193	1.261.746	1.298.870
Afdracht LWOO (via DUO)	6.698.321	0	0	0
Afdracht LWOO Schakelcollege 3e jaar	18.400	100.000	100.000	100.000
Afdracht 4% Nieuwe GT scholen	0	294.324	294.102	292.296
Budget SWV zachte landing	971.489	728.617	485.745	242.872
Opting out LWOO (verdeelmodel SWV)	0	6.764.972	6.846.904	6.928.836
Totaal Box 2	7.823.687	8.378.489	8.502.751	8.620.002
Box 3: Basisondersteuning VO	1.290.000	1.195.000	1.200.000	1.200.000
Box 4: Versterken van basisondersteuning	1.341.309	1.236.503	1.201.202	1.195.000
Box 5: Maatwerk individuele leerlingen				
Toewijzings- en adviescommissie > Indicatiecommissie	175.000	175.000	175.000	175.000
Adviesteam: maatwerk voor individuele leerlingen	150.000	150.000	150.000	150.000
Tijdelijke plaatsing VSO	10.000	10.000	10.000	10.000
Onvoorzien	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal Box 5	385.000	385.000	385.000	385.000
Box 6: Arrangementen (ARR)				
Track 013	790.000	790.000	790.000	790.000
Tilburgse Tussenvoorziening TTV	310.000	735.000	600.000	400.000
Ondersteuning leerling ASS arrangement in VO 3 t/m 5	100.000	60.000	40.000	0
Ass Onderwijsarrangement Mill Hill en Ruiven 1 t/m 2	190.000	190.000	80.000	0
Ass Onderwijsarrangement Mill Hill en Ruiven 3 t/m 5	89.333	169.333	216.000	182.667
Hoogbegaafd dubbel bijzonder	98.000	110.000	120.000	130.000
Totaal Box 6	1.577.333	2.054.333	1.846.000	1.502.667
Box 7: Beheer en bestuur				
Directeur (loonkosten)	200.000	114.000	115.000	117.000
Ondersteuning (Secr, fin, stafmdw en kwaliteitszorg)	60.000	61.000	62.000	63.000
Huisvesting, bureaunkosten, ICT	60.000	61.000	61.000	62.000
PR, comm, representatie	35.000	15.000	15.000	15.000
Vergaderkosten	3.000	3.000	3.000	3.000
Accountantskosten	14.000	14.000	14.000	14.000
Telefoon- en reiskosten	4.000	4.000	4.000	4.000
Inhuur expertise	25.000	25.000	25.000	25.000
Verzekeringen	4.500	5.000	5.000	5.000
Raad van Toezicht	5.500	5.500	5.500	5.500
Ondersteuningsplanraad	2.000	2.000	2.000	2.000
Scholing	10.000	10.000	10.000	10.000
Lidmaatschappen, contributies	2.500	2.500	2.500	2.500
Totaal Box 7	425.500	322.000	324.000	328.000
Box 8: Gezamenlijke activiteiten voor scholen				
Digitale overdracht PO-VO, VO-VO, VO-MBO	35.000	33.000	33.000	33.000
Perspectief op school / kwaliteitszorg	25.000	29.000	29.000	29.000
Totaal Box 8	60.000	62.000	62.000	62.000
Box 9: Innovatie	150.000	150.000	150.000	150.000
Totaal Lasten	22.267.758	22.951.154	22.716.288	22.186.520
Resultaat	-137.435	-558.356	-426.494	-156.957

Jaarcijfers 2019

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO regio Tilburg e.o.

Deze jaarcijfers zijn opgeleverd door administratiekantoor OGT en gebaseerd op de aangeleverde gegevens van het samenwerkingsverband. De cijfers zijn gecontroleerd door de controller van OGT en ter finale controle voorgelegd aan de accountant, de heer E.R. van Honk (RA) van ABAB Accountants Tilburg. Aangewezen door de Raad van Toezicht.

Jaarrekening 2019

Balans per 31 december 2019 (na resultaatbestemming)

Activa	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa		
1.1.2 Materiële vaste activa	84.965	77.507
Totaal vaste activa	84.965	77.507
Vlottende activa		
1.2.2 Vorderingen	231.336	135.917
1.2.4 Liquide middelen	1.698.940	2.170.696
Totaal vlottende activa	1.930.276	2.306.613
Totaal activa	2.015.241	2.384.120
Passiva	31-12-2019	31-12-2018
2.1 Eigen vermogen	1.749.082	1.461.084
2.4 Kortlopende schulden	266.160	923.036
Totaal passiva	2.015.241	2.384.120

Staat van baten en lasten 2019

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen	21.393.734	20.070.000	21.230.665
3.2 Overheidsbijdragen/ subsidies overige overheden	439.399	203.000	343.089
3.5 Overige baten	14.220	5.000	6.761
Totaal baten	<u>21.847.352</u>	<u>20.278.000</u>	<u>21.580.514</u>
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	2.398.228	2.523.500	2.400.855
4.2 Afschrijvingen	17.033	22.300	13.199
4.3 Huisvestingslasten	73.139	108.000	77.978
4.4 Overige lasten	157.993	199.200	177.672
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	18.804.397	17.749.000	18.664.412
4.6 Verstrekte subsidies	108.576	-	108.576
Totaal lasten	<u>21.559.365</u>	<u>20.602.000</u>	<u>21.442.692</u>
Saldo baten en lasten	<u>287.988</u>	<u>-324.000</u>	<u>137.822</u>
6. Financiële baten en lasten	<u>10</u>	<u>-</u>	<u>10</u>
Resultaat	<u>287.998</u>	<u>-324.000</u>	<u>137.832</u>

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Het Bestuur stelt voor het positieve exploitatieresultaat van 287.988 als volgt te bestemmen:

Ten gunste van de bestemmingsreserve publiek, Weerstandsvermogen	141.598
Ten gunste van de Algemene reserve	<u>146.400</u>
	287.998

De Raad van Toezicht heeft in de vergadering van juni 2020 het jaarverslag 2019 en de resultaatbestemming vastgesteld.

Bovenstaand voorstel is in deze jaarrekening verwerkt.

Kasstroomoverzicht 2019

	2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	287.988	137.822
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	17.033	13.199
	17.033	13.199
Veranderingen in vlottende middelen:		
Vorderingen	-95.419	170.264
Schulden	-656.877	406.201
	<u>-752.295</u>	<u>576.465</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>-447.275</u>	<u>727.485</u>
Ontvangen interest	10	10
Betaalde interest	0	-
	<u>10</u>	<u>10</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	<u>-447.265</u>	<u>727.495</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	-24.491	-67.623
In gebruik genomen materiële vaste activa	0	-
Boekresultaten verkoop materiële vaste activa	0	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-24.491</u>	<u>-67.623</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Nieuw opgenomen leningen	-	-
Aflossing langlopende schulden	-	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>-</u>	<u>-</u>
Mutatie liquide middelen	<u><u>-471.756</u></u>	<u><u>659.872</u></u>
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:		
Stand per 1 januari	2.170.696	1.510.824
Mutatie boekjaar	<u>-471.756</u>	<u>659.872</u>
Stand per 31 december	1.698.940	2.170.696

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

Algemene toelichting

Activiteiten

Portvolio (Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Tilburg e.o) stelt zich ten doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de betrokken scholen te realiseren en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces binnen het onderwijs kunnen doormaken en leerlingen die ondersteuning nodig hebben een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen.

Continuïteit

Portvolio wil een weerstandsvermogen van 3% bereiken in 5 jaar om de continuïteit van de stichting te kunnen borgen. Dit is besloten tijdens de bestuursvergadering van 19-01-2016 en vastgelegd in het ondersteuningsplan 2015-2018, bijlage 13 (pagina 48).

Het advies van onderwijsinspectie is een weerstandsvermogen van 3,5%, dit past Portvolio dit jaar toe. Er zal niet alleen gekeken worden naar de baten in 2020 maar een gemiddelde van meerjaren (2020-2023). Het bestuur zal in 2020 een risico analyse op stellen en daaruit zal een nieuw definitief besluit komen.

Vestigingsadres

Portvolio is feitelijk gevestigd in gemeente Tilburg (Ringbaan Oost 240, 5018 HC Tilburg).

Consolidatie

Er is in 2019 niet geconsolideerd.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht. In het Overzicht verbonden partijen staan alle aan Portvolio verbonden partijen, zij hebben zeggenschap over Portvolio. Voor deze partijen zijn geen financiële gegevens opgenomen.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Binnen Portvolio zijn geen groepsmaatschappijen aanwezig.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, vormen de coördinator en penningmeester van Portvolio een oordeel over onderwerpen in de jaarrekening en maken schattingen die essentieel zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien inzicht vereist is (art. 2:362 lid 1 BW) zijn deze oordelen en schattingen, inclusief de bijbehorende veronderstellingen, opgenomen in de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Euro

Alle bedragen worden in hele Euro's weergegeven.

Financiële instrumenten

Portfolio is per 1-08-2014 van start gegaan en is in 2015 begonnen met het opbouwen van een weerstandsvermogen. In de begroting is rekening gehouden met een post onvoorzien en in 2015 is een algemene reserve opgebouwd.

De lasten heeft Portfolio verdeeld in zogenaamde "boxen" bij de begroting om transparantie te realiseren en budgettaire beheersbaarheid (voorkomen open-einde-financiering) te realiseren.

Waarderingsgrondslagen

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen, die verwijzen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling is dit jaar gewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar. De subsidie van gemeente Tilburg is mee genomen in de verantwoording. Bij de baten onder "3.2 Overheidsbijdragen/ subsidies overige overheden" en bij de lasten bij " 4.6 Verstrekte subsidies".

Materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen:

Portfolio huurt het pand aan de Ringbaan Oost maar hier heeft een verbouwing plaats gevonden.

De kosten voor deze verbouwing van het huurpand aan de Ringbaan Oost zijn geactiveerd.

Voor deze verbouwing wordt een afschrijvingstermijn van 10 jaar gehanteerd.

Inventaris:

Inventaris en apparatuur wordt gewaardeerd tegen historische kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen. Bij aanschaf van tweedehands inventaris of apparatuur wordt afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur. Waardevermeerdering of vermindering worden direct ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Voor de verschillende materiële activa gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

Kantoorinventaris	10 jaar
Automatisering	4 jaar

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Op elke balansdatum beoordeelt Portfolio of er aanwijzingen zijn voor een bijzondere waardevermindering van vaste activa. Als dat zo is, stelt Portfolio de realiseerbare waarde van het betreffende actief vast. Als het niet mogelijk is om de realiseerbare waarde van het actief vast te stellen, wordt die waarde bepaald aan de hand van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Na deze eerste verwerking vindt de waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs. Bij ontbrekende (dis)agio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vordering. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserves. De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperkte bestedingsmogelijkheid, die door het bestuur zijn bepaald.

Bestemmingsreserve Weerstandsvermogen

Doelstelling: Het weerstandsvermogen geeft weer wat de vrije vermogensbuffer is voor het opvangen van eventuele calamiteiten (of financiële consequenties hiervan). Het gaat erom dat situaties opgevangen kunnen worden als er noodzakelijke incidentele uitgaven plaats moeten vinden zoals plotselinge terugval in het leerlingenaantal.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Baten

Er worden rijksbijdragen en overige baten ontvangen. Overige baten bestaan uit deelnemersbijdragen voor Track013.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Portvolio heeft geen personeel in dienst, dus er zijn alleen kosten voor de inhuur van personeel en overige bedrijfsvoeringskosten.

Wet Normering Topinkomens

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) is met ingang van 1 januari 2013 van kracht.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Bij een schattingswijziging van de economische levensduur worden toekomstige afschrijvingen aangepast.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Financiële toelichting op de balans

1. Activa

1.1 Vaste activa

1.1.2 Materiële vaste activa	1.1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.1.2.3 Inventaris	1.1.2.3 Apparatuur ICT
Stand per 1 januari 2019			
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	55.119	15.273	39.195
Cumulatieve waardeverminderingen en afschrijvingen	-2.756	-4.683	-24.641
Boekwaarde	52.363	10.590	14.554
Mutaties			
Investeringen	0	986	23.505
Herwaarderingen	0	0	0
Desinvesteringen	0	0	0
In gebruikname gebouwen	0	0	0
Afschrijvingen	-5.512	-1.653	-9.868
Afschrijvingen herwaarderingen	0	0	0
Afschrijvingen desinvesteringen	0	0	0
Saldo	-5.512	-667	13.637
Stand per 31 december 2019			
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	55.119	16.120	62.838
Cumulatieve waardeverminderingen en afschrijvingen	-8.268	-6.336	-34.509
Boekwaarde	46.851	9.784	28.330

1.2.2 Vorderingen	31-12-2019	31-12-2018
1.2.2.1 Debiteuren	188.370	101.645
1.2.2.6 Vorderingen op Personeel	300	300
1.2.2.10 Overige vorderingen	6.144	3.950
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	31.746	25.247
1.2.2.15 Overlopende activa overige	4.776	4.776
	<u>231.336</u>	<u>135.917</u>

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. Bij de overlopende activa van 2019 gaat het hoofdzakelijk om vooruitbetaalde bedragen die betrekking hebben op het boekjaar 2019. Anderzijds betreft het mutaties die na afloop van het boekjaar plaatsvonden, maar betrekking hebben op 2019.

1.2.4 Liquide middelen	31-12-2019	31-12-2018
De post geldmiddelen in het kasstroomoverzicht is als volgt samengesteld:		
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	1.698.940	2.170.696
Totaal Liquide Middelen	<u>1.698.940</u>	<u>2.170.696</u>

De liquide middelen staan ter vrije besteding van Portvolio (Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Tilburg e.o).

2. PASSIVA

2.1 Eigen Vermogen

2.1.1 Groepsvermogen

	Saldo 01-01-2019	Bestemming resultaat 2019	Saldo 31-12-2019
2.1.1.1 Algemene reserve	858.984	141.598	1.000.582
2.1.1.2 Bestemmingsreserves publiek Weerstandvermogen	602.100	146.400	748.500
Totaal Groepsvermogen	1.461.084	287.998	1.749.082

Het bestuur besluit dat het resultaat van Portvolio (Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Tilburg e.o) dat niet wordt bestemd naar de bestemmingsreserves, ten gunste wordt gebracht van de algemene reserve.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperkte bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht.

Bestemmingsreserve Weerstandvermogen

Het gewenste weerstandvermogen dient 3% te zijn van de ontvangen baten, te bereiken in 5 jaar (2015-2019). Dit is besloten tijdens de bestuursvergadering van 19-01-2016 en vastgelegd in het ondersteuningsplan 2015-2018, bijlage 13 (pagina 48).

Het advies van onderwijsinspectie is een weerstandvermogen van 3,5%, dit past Portvolio dit jaar toe. Er zal niet alleen gekeken worden naar de baten in 2020 maar een gemiddelde van meerjaren (2020-2023). Het bestuur zal in 2020 een risico analyse op stellen en daaruit zal een nieuw definitief besluit komen. De gewenste reservepositie voor het weerstandvermogen is per 31-12-2019 748.500. Dat is 3,5% van de gemiddelde rijksbijdragen van de meerjarenbegroting 2020-2023.

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2019	31-12-2018
2.4.6 Schulden aan gemeenten en GRn	-	108.578
2.4.8 Crediteuren	41.724	504.956
2.4.12 Overige kortlopende schulden	164.646	309.502
2.4.14 Vooruit ontvangen subsidies OCW / EZ	59.790	
Overlopende passiva	266.160	923.036

Toelichting 2.4.12 Overige kortlopende schulden

Accountants- en administratiekosten	9.680	8.773
Inhuur personeel Track013	56.118	39.090
Inhuur personeel Toewijzingsadviescommissie	17.248	7.520
Inhuur directeur en ondersteuning	22.573	2.288
Toetsing LWOO	-	51.300
Ondersteuning ASS arrangement LL in VO	51.500	16.000
Digitale overdracht PO-VO	-	5.000
Inhuur expertise	-	9.680
Groeibekostiging 1-2-2018 speciaal onderwijs	-	138.615
Vacatievergoeding Raad van Toezicht en Ondersteuningsplanraad	-	50
Huisvestingskosten	5.401	22.586
Kurzweil	-	1.360
Overige kosten	2.126	7.241
	<u>164.646</u>	<u>309.502</u>

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

	31-12-2019	31-12-2018
<u>Ambulante begeleiding</u> is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst Mytyschool/ Biezonwijs (1-8-2015 tot 1-8-2019). Dit is nog een schooljaar 2019-2020 verlengd.		
Verplichting per 31 december 2019 is	689.992	690.002
Verplichting < 1 jaar	689.992	690.002
Verplichting < 5 jaar	0	0

Arrangementen

Geen langlopende verplichtingen aangegaan voor de arrangementen zoals Track013 en Ass arrangementen. Bij Track013 is het personeel gedetacheerd en zijn er geen langlopende contracten.

Huurcontract van de ruimtes in het pand aan de Schout Backstraat loopt tot eind juli 2020

Verplichting per 31 december 2019 is	22.996	24.476
Verplichting < 1 jaar	22.996	24.476
Verplichting < 5 jaar	0	0

Beheer en bestuur

Detacheringscontracten zijn niet langer dan 1 jaar en lopen per schooljaar.

Huurcontract van de ruimtes in het pand aan Ringbaan Oost 240 van 1 januari 2018 tot 31-12-2022

Verplichting per 31 december 2019 is	80.408	88.058
Verplichting < 1 jaar	26.803	22.015
Verplichting < 5 jaar	53.605	66.044

Overeenkomst aangegaan voor 4 jaar (2018-2021), Online platform Perspectief op School.

Verplichting per 31 december 2019 is	41.295	57.325
Verplichting < 1 jaar	20.647	20.241
Verplichting < 5 jaar	20.647	37.084

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is een gebeurtenis na balansdatum, de Covid-19 crisis. De verwachting is dat dit voor Portfolio geen positieve of negatieve financiële gevolgen heeft.

Geormerkte subsidies OCW (model G)

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving subsidie	Brin nummer	Jaar	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m 2019	Prestatie afgerond
Begaafde leerlingen po en vo	VO3004	2019	HBL19042	24-9-2019	392.651	98.163	Nee

Financiële toelichting op de staat van baten en lasten

3. BATEN	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
3.1 Rijksbijdragen			
3.1.1 <i>Rijksbijdragen OCW/ EZ</i>			
3.1.1.1 Rijksbijdragen OCW voortgezet onderwijs	21.355.361	20.070.000	21.230.665
Totaal rijksbijdragen OCW	21.355.361	20.070.000	21.230.665
3.1.2 <i>Overige subsidies OCW</i>			
3.1.2.1 Overige subsidies OCW	38.373	-	-
Totaal overige subsidies OCW	38.373	-	-
Totaal rijksbijdragen	21.393.734	20.070.000	21.230.665
3.2 Overheidsbijdragen/ subsidies overige overheden			
3.2.2 <i>Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden</i>			
3.2.2.2 Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	208.636		108.576
3.2.2.3 Overige overheden	230.763	203.000	234.513
Totaal overige overheidsbijdragen	439.399	203.000	343.089
Totaal overheidsbijdragen	439.399	203.000	343.089
3.5 Overige baten			
3.5.10 Overige	14.220	5.000	6.761
Totaal overige baten	14.220	5.000	6.761
4. LASTEN	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
4.1 Personeelslasten			
4.1.2 Overige personele lasten			
4.1.2.2 Lasten personeel niet in loondienst	2.320.873	2.484.000	2.364.789
4.1.2.3 Overige	77.355	39.500	36.066
Overige personele lasten	2.398.228	2.523.500	2.400.855
Totaal personeelslasten	2.398.228	2.523.500	2.400.855
4.2 Afschrijvingen			
4.2.2 Afschrijvingen materiële vaste activa	17.033	22.300	13.199
Totaal afschrijvingen	17.033	22.300	13.199
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.1 Huurlasten	59.037	108.000	77.978
4.3.8 Overige huisvestingslasten	14.102		
Totaal huisvestingslasten	73.139	108.000	77.978
4.4 Overige lasten			
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	139.582	162.200	154.641
4.4.2 Inventaris, apparatuur	2.654	5.500	821
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen	6.675	10.000	8.626
4.4.5 Overige	9.082	21.500	13.584
Totaal overige lasten	157.993	199.200	177.672

4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen

4.5.1 Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW

4.5.1.1. (V)so	9.145.491	8.509.000	8.515.821
4.5.1.2. Lwoo	6.975.243	6.668.000	7.186.336
4.5.1.3. Pro	1.118.452	1.090.000	1.049.791

4.5.2 Doorbetaling op basis van 1 februari

4.5.2.1. (V)so	254.719	150.000	191.034
4.5.2.2. Sbo	-	-	-

4.5.3 Overige doorbetalingen aan schoolbesturen

1.310.492	1.332.000	1.721.431
-----------	-----------	-----------

Totaal doorbetalingen aan schoolbesturen

18.804.397	17.749.000	18.664.412
-------------------	-------------------	-------------------

4.6 Verstrekte subsidies

108.576		108.576
---------	--	---------

Separate specificatie kosten instellingsaccountant

Kosten onderzoek jaarrekening	12.705		9.741
Andere controleopdrachten	-		-
Adviezen op fiscaal terrein	-		-
Overige niet-controlediensten	141		1.519
Totaal Accountantslasten	12.846	-	11.259

6. Financiële baten en lasten

6.1 Financiële baten

6.1.1 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	10	-	10
--	----	---	----

6.2 Financiële lasten

6.2.1 Rentelasten en soortgelijke lasten	-	-	-
Saldo financiële baten en lasten	10	-	10

Verplichte toelichting

Overzicht verbonden partijen

Beslissende zeggenschap (stichting of vereniging)

Naam

Stichting Biezonderwijs
Stichting Katholiek Ondernemersonderwijs te Tilburg
Stichting Onderwijscentrum Leijpark
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Tilburg
Stichting Saltho-onderwijs
Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs
Stichting Onderwijsgroep Tilburg

Aard van de activiteiten van de verbonden partij

De verbonden partijen vormen samen het bestuur van een samenwerkingsverband passend onderwijs op basis van de wetgeving die vanaf 01-08-2014 luidt voor samenwerkingsverbanden in het (speciaal) voortgezet onderwijs.

Verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

WNT-verantwoording 2019 Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO regio Tilburg e.o

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Portvolio (Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Tilburg e.o). Voor Portvolio als samenwerkingsverband geldt het algemeen bezoldigingsmaximum. Dit betekent dat het toepasselijke bezoldigingsmaximum in 2019 € 194.000 is.

Voor de vergoeding voor ad interim directeur geldt het volgende:

Maximale uurvergoeding is € 187,-, per dagdeel € 748,-. In de eerste 6 maanden geldt een maximale maandvergoeding van € 25.300,-.

Voor de zevende tot en met twaalfde maand geldt 19.600,- Deze bedragen zijn exclusief BTW én zijn absoluut (dus hoeft geen parttime factor toegepast te worden).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

bedragen x € 1	J. Rijnen	J. Gerards
Funcatiegegevens	Coördinator (dagelijkse leiding)	Directeur interim (dagelijkse
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/08	15/05 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	1	1
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Nee	Nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	72.369	92.181
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>72.369</i>	<i>92.181</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	129.333	181.200
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totale bezoldiging 2019	72.369	92.181
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	82.192	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0
Totale bezoldiging 2018	82.192	0

De overige bestuurders hebben allen géén bezoldiging genoten, zowel in 2019 als in 2018.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	P. Nouwens	M. Moorman	P. IJsenbrant
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	2.600	1.300	2.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	29.100	19.400	19.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	2.600	1.300	2.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	2.200	1.500	1.500
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
Totale bezoldiging 2018	2.200	1.500	1.500

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Er zijn in 2019 geen uitkeringengedaan in verband met beëindiging van dienstverbanden.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

In het kader van de WNT wordt vermeld dat Portvolio (Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Tilburg e.o) geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overige gegevens 2019

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht en het bestuur van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Tilburg e.o.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Tilburg e.o. te Tilburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Tilburg e.o. per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de winst- en verliesrekening over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Tilburg e.o. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate, van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, de timing en de omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
  - o dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - o van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn.
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan er sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor

gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Tilburg, 4 juni 2020

ABAB Accountants B.V.

Was getekend

E.R. van Honk RA

Bijlage 1: Akkoordverklaring Raad van Toezicht en Bestuur

Raad van Toezicht

P. Nouwens
Voorzitter

M. Moorman
Lid

P. IJsenbrant
Lid

Bestuur

F. van der Westerlaken
Voorzitter

N. Bootsma
Lid, Auditcommissie

L. Spaan
Lid, Auditcommissie

J. van Alphen
Lid

H. Hoekjen
Lid

S. Hofkes
Lid

G. de Bont
Lid

Bijlage 2: Gegevens over de rechtspersoon

1. Naam en adres rechtspersoon : Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO regio Tilburg e.o
Ringbaan-Oost 240
5018 HC Tilburg
Postbus 171
5000 AD Tilburg
- KvKnummer: : 59113324
- Naam en adres instelling : Portvolio
Postbus 171
5000 AD Tilburg
Ringbaan-Oost 240
5018 HC Tilburg
2. Telefoonnummer : 013-2100140
Email : info@portvolio.nl
inzake lwoo en pro: lwoopro@portvolio.nl
3. Bestuursnummer : 21692
4. Naam contactpersoon : Dhr. J. Gerards
5. Telefoonnummer contactpersoon : 013-2100140
Email contactpersoon : directie@portvolio.nl
6. Brinnummer : VO3004 SWV PO VO Tilburg e.o.

Bijlage 3: Subsidie overzicht

Gemeente Tilburg Subsidie

	Realisatie 2019	Begroting 2019
Ontvangen		
1. Schoolloopbaanbegeleiding 2019	108.636	108.576
Verstrekt aan:		
Campus 013	36.192	36.192
De Rooi Pannen	36.192	36.192
Reeshofcollege	36.192	36.192
Administratieve ondersteuning	60	0
Totaal uitgegeven	<u>108.636</u>	<u>108.576</u>

Ontvangen

2. Subsidie Track013 voor voortijdig schoolverlaten	100.000	100.000
---	---------	---------

Uitgegeven aan:

P1 Opzet plan van aanpak	0	0
P2 gezamenlijke inzet jeugdzorg :		
Ambulant hulpverlener van Sterk Huis	54.538	55.000
P3 Aanpassing huisvesting (1 lokaal)	10.237	10.000
P3 Aanpassing huisvesting (inventaris en ict)	3.002	2.500
P4 Onderwijs en gedrag intensief programma ozc		
Inzet jongerenwerkers (Contour de Twern)	3.670	4.000
Sporttrainingen (Crossfit Nuldertien)	3.355	5.000
Outrex training	5.900	6.000
P5 aanvullende expertise training jeugdzorg		
Scholing team Track	2.171	2.500
Ready to school R35	4.290	5.000
R newt / A. Essaouiki	6.857	4.000
P6 Evaluatie P1 2019 en opzet P1 2020	0	0
P7 Advies en externe ondersteuning		
RD performance	7.841	8.000
Totaal uitgegeven	<u>101.861</u>	<u>102.000</u>

Geormerkte subsidies OCW (model G)

	Realisatie 2019	Begroting 2019
Ontvangen		
1. Begaafde leerlingen po en vo	98.163	98.163
Uitgegeven aan:		
Hoogbegaafdheid arrangement	0	70.000
Scholing	38.373	30.000
	<u>38.373</u>	<u>100.000</u>

Bijlage 4: Samenvatting ontwikkelingen / resultaten 2019 en planning 2020-2021

2019: een bewogen jaar waarin veel is gebeurd.

Medio 2018 is door Portvolio een nieuwe coördinator benoemd. Deze coördinator heeft met het scholenoverleg en de OPR een nieuw ondersteuningsplan 2019-2023 opgesteld, dat begin 2019 bestuurlijk is vastgesteld. Operationeel ontstonden er in die zelfde periode in diverse werkgroepen en op het stafbureau de nodige problemen die moeilijk te tackelen bleken. Het bestuur SWV heeft daarop besloten om de aanstelling van de coördinator niet te verlengen. Een eerste wervingsronde in het voorjaar van 2019 heeft geen geschikte kandidaat opgeleverd. Om toch de benodigde slagkracht te realiseren, heeft het bestuur medio mei 2019 een ervaren directeur ad interim aangesteld met een breed bestuursmandaat.

Deze interim-directeur kreeg de opdracht om de rust te herstellen en het stafbureau op een goede en verantwoorde wijze aan te sturen. Dat is uitermate goed gelukt naar tevredenheid van alle betrokkenen. Tegen het einde van 2019 liep het weer gesmeerd. De werkwijze van de TAC is herijkt en geactualiseerd en Portvolio werkt eind 2019 AVG-proof. Diverse gremia hebben goed kennis kunnen maken met de functie van een directeur samenwerkingsverband. Dit deed het bestuur en de Raad van Toezicht van Portvolio besluiten om het bestuursmodel conform te wijzigen in 2020. Met de OPR zijn aanzetten gedaan om te komen tot een nieuw reglement met aandacht voor de lage bezettingsgraad en reductie van het aantal zetels.

De onderwijsinspectie heeft voor de zomer 2019 een herhalingsonderzoek op het thema 'kwaliteitszorg' uitgevoerd bij Portvolio en het OPDC Track 013 gevisiteerd. Beiden werden als voldoende beoordeeld; met dank aan de grote inzet van onze kwaliteitsmedewerker en de teamleider van Track 013. Het kwaliteit systeem (perspectief op school) is na de zomer verder uitgebouwd, begin 2020 zijn nieuwe kwaliteitsmetingen gepland en Track 013 heeft zichzelf opnieuw uitgevonden en ontwikkelt door als onderwijszorgcombinatie Track 2.0.

Er is met het SWV PO Plein 013 een subsidie aanvraag voor ondersteuning bij meer- en hoogbegaafdheid (HB) opgesteld, bijgesteld en toegekend door OCW. Portvolio heeft daarop een nieuw netwerk met experts HB opgezet en een opleiding bij Novilo ingekocht. Deze opleiding is in het najaar van 2019 gestart met 12 deelnemers. Portvolio treft voorbereidingen om in het voorjaar van 2020 een pilot arrangement (TopTrack) voor 'twice exceptional' te gaan opstarten.

Verder moest voortgang geboekt worden op de dossiers LWOO (leerweg ondersteuning 'opting out' vmbo). Het scholenoverleg heeft eind 2019 gekozen voor opting-out LWOO. Ook moest een nieuw voorstel geschreven worden voor de toekomst van de AB (herinrichting ambulante begeleiding). Het voorstel voor decentrale inkoop inclusief een meer actuele (her)verdeling van de middelen is na een zorgvuldig gelopen traject positief ontvangen door het scholenoverleg. Dit voorstel zal begin 2020 bestuurlijk vastgesteld kunnen worden. Hierdoor ontstaat in schooljaar 2020-2021 een budget voor 'maatwerk' en 'versterking basisondersteuning' op de scholen. Met leerplicht is een nieuwe concrete aanpak thuiszitters opgesteld en ingevoerd en er is een meer concrete uitwerking van de beschrijving basisondersteuning met de OCO's opgesteld.

Ten slotte zijn allerlei ad hoc en los van elkaar werkende werkgroepen opgeheven en is samen met de gemeente Tilburg een regiegroep onderwijsondersteuning en jeugdhulp ingesteld. Begin 2020 zal deze regiegroep en haar plan van aanpak naar verwachting in een bestuurlijk OOGO worden bekrachtigd.

Gerealiseerd in 2019:

- De rol directeur-bestuurder a.i. is naar tevredenheid van alle stakeholders vervuld;
- Bestuursmandaat t.b.v. de directeur uitgewerkt en vastgesteld;
- Bureau SWV weer volledig bezet, secretariaat uitgebreid, werkplezier hersteld; Functioneringsgesprekken in december 2019 met alle teamleden gevoerd;
- Secretariaat is uitgebreid (0,5 fte) en financiële controlling ingericht;
- Werkwijze TAC geëvalueerd en procedure (OPP en handtekening ouders) herijkt;
- Beschrijving mediërende rol SWV bij klachten en herijking klachtenprocedure;
- Inspectiebezoek Track013 en Kwaliteitszorg positief afgerond;
- Nieuwe bezetting Track013 geworven, personele overdracht naar SOVOT gerealiseerd;
- Er is gekozen voor een nieuw one tier model (DBAB) met een directeur (beoogd bestuurder) en onafhankelijke bestuursvoorzitter;
- OPR is (weer) actief betrokken, kent 10 zetels en werkt met constructieve attitude; Nieuwe statuten, reglementen en werkwijze OPR zijn in concept opgesteld;
- Onderzoek gedaan naar AVG Privacy en plan van aanpak geschreven; FG benoemd;
- Financieel jaarverslag 2018 is vastgesteld en afgewikkeld;
- Duidelijke en juiste kwartaalrapportages (JEP) zijn met regelmaat aangeleverd;
- Analyse AB uitgevoerd en adviesvoorstel decentrale inkoop opgesteld;
- Notitie Opting Out LWOO vastgesteld (financiële doorrekening gedaan);
- Uitwerking aanpak en concrete acties (LPA) van de ambitie thuiszitterspact (allen in beeld!);
- Het OCO overleg heeft basisondersteuning in concept nader uitgewerkt;
- Subsidiegelden SLB 2018 verantwoord en voor 2019 opnieuw toegekend;
- Subsidie aanvraag HB bijgesteld, opnieuw ingediend en toegekend; Netwerk HB opgericht, Novilo scholing ingekocht en HB aanbod op de scholen in kaart;
- Vernieuwde MJB 2020-2021 opgeleverd en (januari 2020) vastgesteld;
- SWV is in beeld bij relevante externe stakeholders (regiegroep gemeente / jeugdzorg).

Prioriteiten (advies van de schoolbesturen) voor schooljaar 2020-2021

- Vervolg meting PoS 'ondersteuning' en 'financiën';
- Concretisering basisondersteuning standaarden vaststellen;
- Opzet plannen versterking basisondersteuning (inzet budget AB);
- Audits op niveau (en plannen versterking) basisondersteuning ; actualiseren SOP's;
- Effectuering LWOO (populatie bekostiging) 'vinkjes' uit in september 2020!;
- (Net)werkgroep Hoogbegaafdheid doorstarten en start nieuwe Novilo opleiding;
- Toptrack HB en BackonTrack als pilots OZC opstarten, nieuwe beschrijvingen en logo's;
- Subsidie VSV 2020-2024 veilig stellen voor OZC Track013;
- Regiegroep onderwijs-jeugdhulp bestendigen en PvA verder vormgeven: zorg in de school;
- Positie AOA en TTV evalueren, nader omschrijven afbouw en borgen;
- Inrichten AC (adviesteam Portvolio met schoolcontactpersonen);
- Groepsarrangementen VSO opzetten (ipv individuele toekenning midden-categorie);
- Toeleiding VSO (bij start, groeiperiode en einde schooljaar) reguleren;
- Nieuwe statuten Portvolio (bestuurlijke herinrichting);
- Werving DB zomer 2020 en werving voorzitter najaar 2020. Herijking statuten eind 2020.
- Vaststellen reglement OPR en werven oudergeleding en nieuwe voorzitter;
- Financiële risico inventarisatie en inrichten van digitaal facturatie en administratiesysteem;
- Herijking Ondersteuningsplan 2020-2024;
- Vernieuwing website SWV Portvolio.

1. Kerndoelstelling

De Raad van Toezicht van PortVolio houdt toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de stichting. De raad is belast met de goedkeuring van de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag en adviseert naar eigen inzicht het bestuur.

2. De positie en rol van de Raad van Toezicht

De perikelen rondom het vertrek van de coördinator van het samenwerkingsverband illustreerden dat de balans tussen toezicht en advies behoorlijk scheef was. De raad hield voornamelijk toezicht op de financiën van PortVolio. De rapportages over het financieel functioneren van het samenwerkingsverband verschaften de raad adequate informatie.

Van een Raad van Toezicht wordt echter ook verwacht dat hij toezicht houdt op het brede maatschappelijke belang van het samenwerkingsverband en het belang van leerlingen die daar een beroep op doen. Pas op een zeer laat tijdstip werd de Raad van Toezicht op de hoogte gebracht van de problemen die speelden op het bureau en van de spanningen in de samenwerking tussen coördinator en bestuur. Juist in de rol van toezichthouder had de Raad van Toezicht in een veel eerder stadium het bestuur met raad en daad bij kunnen staan. De verantwoordelijkheid voor het toezicht houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de stichting heeft de raad daardoor niet volledig kunnen waarmaken. Reeds in haar jaarverslag 2017 is de toegevoegde waarde van de Raad van Toezicht voor de organisatie van PortVolio aan de orde gesteld. De aanpak van de problemen rond het functioneren van het bureau gaven weer dat dit aspect nog steeds wringt in de governance structuur van PortVolio.

In april 2019 is in een overleg tussen het bestuur en de Raad van Toezicht aandacht besteed aan het ontbreken van een goede afstemming en communicatie tussen beide organen. In dit overleg heeft de raad haar ongenoegen uitgesproken over het ontbreken van informatie van de zijde van het bestuur over het functioneren van het bureau en de coördinator en het passeren van de raad bij het nemen van maatregelen. Dit gesprek was constructief en heeft geleid tot een verbetering in de samenwerking en afstemming met het bestuur. Met een vernieuwde samenstelling van het bestuur en het aanstellen van een interim-directeur zijn in de tweede helft van het jaar plannen gemaakt voor het herijken van de bestuursvorm van PortVolio. Verderop in dit verslag wordt daarop teruggekomen.

3. Besproken onderwerpen

De Raad van toezicht is in het verslagjaar 5 keer voor een reguliere vergadering bijeen gekomen. Daarnaast heeft zij overleg gehad met het bestuur en met de Ondersteuningsplanraad. De volgende onderwerpen zijn in de reguliere vergaderingen besproken:

- Ondersteuningsplan 2019 – 2023, ‘Doorzetten en samen groeien’
- Jaarverslag TAC 2017 – 2018
- Enquête over evaluatie ambulante begeleiding
- Jaarverslag 2018 Raad van Toezicht
- Jaardocumenten PortVolio 2018 (Jaarverslag en -rekening 2018, inclusief accountantscontrole)

- Verslag bezoek Inspectie
- Samenwerking en afstemming met bestuur
- Profielschets directeur en wervingsprocedure
- (zelf)Evaluatie Raad van Toezicht
- Functioneren van het bureau
- Bestuurlijke (her)inrichting PortVolio
- Bestuursmandaat PortVolio, 11 juni 2019
- Positionering medewerkers bureau en Track 013
- Stand van zaken thuiszitters
- Managementrapportage inzake financiën
- Jaarplan directeur
- Conceptnotulen bestuursvergaderingen 2019
- Conceptnotulen scholenoverleg 2019

4. Afscheid coördinator

Na een jaar verbonden te zijn geweest aan het samenwerkingsverband nam de coördinator in mei 2019 afscheid van PortVolio. Het bestuur besloot daarop om de functie van coördinator te veranderen in die van directeur en aan deze functie ruimere verantwoordelijkheden en bevoegdheden toe te kennen. Eind mei is een directeur ad interim benoemd. De Raad van Toezicht is door het bestuur geïnformeerd over de sollicitatieprocedure, maar was daar niet actief bij betrokken.

5. Herijking bestuursvorm van het samenwerkingsverband

Welke toegevoegde waarde levert een Raad van Toezicht aan de organisatie? Op welke wijze wordt toezicht gehouden op de maatschappelijke waarde van het samenwerkingsverband en wordt deugdelijk en onafhankelijk toezicht geborgd?

Is het destijds gekozen two tier model de meest geëigende bestuursvorm voor het samenwerkingsverband? Deze vragen zijn bij de evaluatie van de bestuurlijke structuur van PortVolio onder de loep genomen en hebben tot het inzicht geleid dat het huidige model aanpassing behoeft. Het bestuur heeft in samenspraak met de Raad van Toezicht er voor gekozen om 2020 te gaan 'proefdraaien' met een one tier bestuursmodel. In dit model vormen de 7 betrokken schoolbesturen het toezichthoudend deel van het bestuur. Als algemeen bestuur houden zij toezicht op het functioneren van de directeur als dagelijks bestuurder van het samenwerkingsverband.¹ In de eerste 6 tot 9 maanden van 2020 wordt het nieuwe model in de praktijk toegepast en getoetst o.b.v. van te voren vastgestelde criteria. Deze periode geldt als overgangsfase waarin de Raad van Toezicht haar toezichthoudende rol blijft vervullen. Op verzoek van het bestuur maakt de voorzitter van de Raad van Toezicht m.i.v. januari 2020 de overstap naar de functie van extern, onafhankelijk voorzitter van het bestuur. Het betreft een tijdelijke benoeming tot aan de evaluatie van het nieuwe bestuursmodel en de besluitvorming over de resultaten daarvan. In het nieuwe model wordt uitgegaan van een extern, onafhankelijk voorzitter van het bestuur.

---

¹ In de notitie Herijking Bestuurlijke Inrichting Samenwerkingsverband (11 december 2019) wordt het bestuursmodel beschreven. Daarin is ook een stappenplan opgenomen om de gewenste omvorming te realiseren.

6. Samenwerking en samenstelling Raad van Toezicht

Een evaluatie over het functioneren van de raad als toezichhoudend orgaan heeft in juni 2019 plaatsgevonden. De onderlinge samenwerking is ervaren als constructief en kritisch (op afstand) op de inhoud. De leden brachten in dat zij elkaar goed aanvullen qua expertise, een collegiaal team vormen dat op elkaar is ingewerkt en de vergaderingen in een open en prettige sfeer verliepen. De samenwerking met de coördinator, en vanaf de tweede helft van het jaar met de directeur, was open en gericht op het realiseren van de (bijgestelde) doelen die in het ondersteuningsplan zijn opgenomen.

Naam	Functie	(Neven)functies
drs. Peter A.A.M. Nouwens	Voorzitter vanaf 27-5-2015	<i>Hoofd functie:</i> <ul style="list-style-type: none"> Organisatieadviseur, procesbegeleider en gespreksleider op congressen, studiedagen, e.d. <i>Nevenfuncties:</i> <ul style="list-style-type: none"> Lid van de Commissie voor Bezwaarschriften bij rechtspositiezaken gemeente Tilburg. Lid Raad van Toezicht samenwerkingsverband passend onderwijs PO, Langstraat, Heusden en Altena.
drs. Marieke A.H. Moorman	Lid vanaf 27-5-2015	<i>Hoofd functie:</i> <ul style="list-style-type: none"> Burgemeester Bernheze <i>Nevenfuncties:</i> <ul style="list-style-type: none"> Voorzitter Vereniging van Brabantse Gemeenten. Lid hoofdbestuur Brabants Landschap. Voorzitter Raad van Commissarissen Brabantse Monumentenwacht
drs. Peter A.G.J. IJsenbrant MLD	Lid en vice-voorzitter op voordracht van de OPR vanaf 27-5-2015	<i>Hoofd functie:</i> <ul style="list-style-type: none"> Director Advies CINOP, Centrum Voor Innovatie van Opleidingen, 's-Hertogenbosch <i>Nevenfuncties:</i> <ul style="list-style-type: none"> Voorzitter Instellingsaudits Kwaliteitsnetwerk MBO Bestuursvoorzitter Stichting Post-HBO-Nederland. Lid Raad van Advies Odulphuslyceum Tilburg Partner Elk Certificering, certificeringinstelling voor de Kennisintensieve Dienstverlening.

De leden van de Raad ontvingen in 2019 een onkostenvergoeding van € 300,- voor de reguliere vergaderingen. Voor de voorzitter geldt een aanvullende vergoeding van € 100,- per vergadering. Hieronder valt ook het agendaoverleg met de coördinator. De vergoeding voor de leden van de raad is inclusief voorbereiding van de vergaderingen, reistijd, e.d. Voor overige activiteiten waaraan de leden deelnemen geldt geen vergoeding. In het verslagjaar zijn er 5 reguliere vergaderingen geweest.

Januari 2020

PN